

1 ponedeljak, 09.05.2005.
2 [Otvorena sednica]
3 [Svedok je ušao u sudnicu]
4 [Optuženi je ušao u sudnicu]
5 ... Početak u 09.04h
6 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite! Međunarodni
7 krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda.
8 Izvolite sestti.
9 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, možda će Vam
10 biti potrebno samo još nekoliko minuta da završite sa svojim glavnim
11 ispitivanjem.
12 SVEDOK: RADOVAN PAPONJAK [nastavak]
13 Ispituje g. Milošević [nastavak]
14 G. MILOŠEVIĆ: Dobro jutro, pukovniče.
15 O: Dobro jutro.
16 P: Molim Vas, ostao je još samo jedan deo snimka da ga na kratko
17 pustimo. Poslednji snimak se odnosi na 25. maj kad su opisivane...opisivani
18 poginuli i sahranjivani.
19 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Da li Vi sad tražite da seпусти
20 video snimak?
21 OPTUŽENI: Da. Poslednji isečak koji nije... koji nismo imali prilike da
22 vidimo.
23 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] I takođe ubrzano da seпусти?
24 OPTUŽENI: Može da seпусти ubrzano. Čak ne mora ni ceo, samo da sevidi
25 postupak kako je išao.
26 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Koliko mi je... Sada mi je ustvari
27 rečeno da video traka nije dostavljena tehničarima.
28 OPTUŽENI: To je onog dana... Ja ne znam šta se moglo desiti s njom.
29
30

1 SUDIJA ROBINSON : [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, dok se to
2 pitanje ne reši, Vi slobodno nastavite, pa ćemo se onda kasnije vratiti na video
3 snimak.

4 OPTUŽENI: Dobro.

5 G. MILOŠEVIĆ:

6 P: Pukovniče, mi smo videli na nekoliko video snimaka događaje u KP Domu
7 "Dubrava" od 19-og, pa, evo, kad budemo pogledali i ovu poslednju traku,
8 zaključno sa 25. majem... E sada, imajući u vidu sve ono šta smo videli i sve
9 ono šta ste Vi lično na licu mesta mogli da ustanovite, jer ste tamo bili u
10 nekoliko navrata... Kad ste bili tamo, pukovniče?

11 O: Ja sam na licu mesta bio 19. maja nakon prvog bombardovanja i bio sam
12 25. maja. U međuvremenu sam bio i 21. maja, nakon toga što je uviđajna ekipa
13 preživela bombardovanje.

14 P: Taj 21. maj je onaj dan kad ste Vi našli uviđajnu ekipu u Odeljenju
15 unutrašnjih poslova u Istoku.

16 O: Tako je...

17 P:... koja je tada bila preživela bombardovanje i...

18 O: Tako, tako je. Zatekao sam ih neposredno nakon što su stigli u
19 prostorije Odeljenja unutrašnjih poslova u Istoku, u dosta teškom stanju.

20 P: E sada, imajući u vidu to sve šta ste videli tih dana i ovo šta smo
21 videli na snimcima istrage, pročitacu Vam ovu celu... ovaj celi paragraf 66(k)
22 koji glasi: "Dana 22. maja 1999. godine ili približno tog datuma" - dakle 22.
23 maj 1999. pada u ovaj interval od 19. do 25. maja, "jedno uniformisano lice u
24 zatvorskom kompleksu "Dubrava" objavilo je sa stražarnice da svi zatvorenici
25 treba da uzmu svoje lične stvari i da se postroje na sportskom terenu zatvorskog
26 kompleksa, kako bi ih prebacili u zatvor u Nišu u Srbiji. Za veoma kratko vreme
27 na sportskom terenu se okupilo na stotine zatvorenika sa torbama u kojima su

28

29

30

1 bile lične stvari i postrojili se u redove da sačekaju prevoz. Bez upozorenja
2 uniformisana lica su na zatvorenike otvorila vatru sa stražarnice, iz otvora na
3 zidu koji okružuje kompleks i mitraljeskih gnezda s druge strane zida. Mnogi
4 zatvorenici su na mestu poginuli, a drugi su ranjeni."

5 A onda ima ispod toga, pod (i): "Dana 23. maja ili približno tog datuma
6 u popodnevnim časovima, snage SRJ i Srbije bacale su ručne bombe i pucale u
7 odvodne kanale, kanalizaciju zgrade i podrume i na taj način ubile i ranile
8 mnoge druge zatvorenike koji su na tim mestima potražili zaklon, nakon onoga šta
9 se desilo prethodnog dana. Ubijeno je ukupno oko 50 zatvorenika." I onda se
10 govori da su ova...

11 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, samo da Vam
12 kažem da neće biti prikladno da postavite jedno uopšteno pitanje u vezi sa ovih
13 nekoliko navoda. Budući da pod tačkom (k) i (i) ima dosta navoda, jedno uopšteno
14 pitanje neće biti prikladno. Morate da se osvrnete na konkretne navode i da u
15 vezi sa tim dobijete odgovor.

16 OPTUŽENI: Dobro.

17 G. MILOŠEVIĆ:

18 P: Pukovniče, Vi ste bili tamo 19-og i 21-og, odnosno 25-og?

19 O: Tako je.

20 P: Da li su tih dana ili neki od tih dana, bili i dani kada su istragama
21 prisustvovali i novinari?

22 O: Tako je. Novinari su prisustvovali 21. maja. Od tih kad sam ja bio
23 tamo, a inače u izveštaju ima da su prisustvovali i 24-og. To je u zapisniku o
24
25
26
27
28
29
30

1 uviđaju istražnog sudije.

2 P: Recite mi da li ste Vi mogli da uočite nekakve otvore na zidu iz
3 kojih je bio neko u mogućnosti da puca na zatvorenike.

4 O: Ne, ja nisam bio u takvoj mogućnosti.

5 P: A da li ste Vi išta čuli o tome da je bilo organizovano neko
6 streljanje u zatvoru?

7 O: Ne, ne. O tome nije bilo nikakve priče.

8 P: A recite mi - tih dana - da li je u zatvoru bilo ikakve jedinice osim
9 zatvorske straže.

10 O: Ne.

11 P: U tabulatoru 8 opisuje se kako se događaj dogodio. Vi ste videli na
12 snimku da se... - to ste sami konstatovali prethodnog dana - da se vide mnogi
13 dušeci i ćebad tamo na onim, na onim travnjacima.

14 O: Tako je. Tako je. Na snimku se to jasno vidi, a da je prikazivan, ne
15 ubrzano, nego normalno, videlo bi se još bolje.

16 P: Dobro. Da li bi moglo da se dogodi da neko pozove zatvorenike da se
17 postrojavaju, pa da ponesu i dušeke i ćebad iz zatvora?

18 O: To ne bi bilo ni logično ni prikladno.

19 P: A da li Vi imate objašnjenje otkud oni dušeci i ćebad napolju?

20 O: Ljudi su, zbog straha od zatvorenog prostora i od bombi, spavali na
21 otvorenom prostoru. Zato su izneli i dušeke i ćebad da se pokriju. I normalno je
22 da su ih stavili na travu, tamo gde je bilo mekše i najpogodnije. Vreme je bilo
23 toplo, a i da nije bilo, sigurno je da bi oni spavali radije napolju, nego
24 unutra.

25

26

27

28

29

30

1 P: U onom transkriptu koji je dostavljen uz...uz snimke, pošto se na
2 ubrzanom snimku ne čuje glas, a on postoji na...na snimku koji je deo istražnog
3 materijala, čuju se... čuje se glas koji opisuje za vreme snimanja i ja ću... ja
4 ću Vam citirati. Kaže: "Tragovi na vratima prostorije ukazuju..."

5 G. NICE: [simultani prevod]Ovo nije prevedeno. Mi nismo čuli to s
6 obzirom na ubrzano puštanje. Ne znam kako će Veće to rešiti. Opet se radi o tome
7 da optuženi svedoči o tome što je na video snimku na srpskom.

8 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da, mi smo dobili transkript na B/H/S-u
9 koji nije preveden. To je problem.

10 G. NICE: [simultani prevod]Da.

11 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, shvatate u
12 čemu je problem? Mi nismo čuli ove komentare snimka, a Vi sada želite da se
13 pozovete na te komentare. Možda biste mogli da identifikujete te delove u B/H/S
14 verziji, pa da onda čujemo prevod toga, da se dokument stavi na grafoskop.

15 OPTUŽENI: Gospodine Robinson, pošto je ceo snimak predat kao dokazni
16 predmet, svako može da proveri da li se ovi komentari za vreme snimanja nalaze
17 na traci. Oni su skinuti sa trake. A traka je u Vašem posedu ovde. Ja sad ne
18 mogu tačno da odredim minutažu na kojoj se nalazi bilo koji od ovih citata,
19 ali se to uvek može naknadno proveriti, da ja samo citiram ono što je
20 skinuto... ovo je samo tehnički skinuto sa trake gde se čuje glas. Ovo nije
21 ništa što je komentar bilo koga drugog.

22 G. MILOŠEVIĆ:

23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Ja mogu da pitam svedoka pošto je on imao prilike i da vidi i da
2 čuje traku - da li je zapazio da se određene... određeni komentari nalaze na
3 traci?

4 O: To je tačno. Kriminalist...kriminalistički tehničari su to opisali.
5 Prilikom snimanja bio je i komentar tačno na koji način su vrata sa unutrašnje
6 strane razvaljivana, izvaljivana iz svog ležišta i na koji način su zatvorena
7 lica napustila tu prostoriju. Ja sam zato prilikom puštanja ubrzanog snimka to i
8 komentarisao - da ćemo propustiti mnoge bitne detalje. A sa nor...normalnog
9 prikazivanja snimaka se to može jasno i čuti i videti, jer oni to i pokazuju.

10 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, da li to znači da
11 Vi ne možete da locirate ovaj relevantni paragraf u ovom transkriptu,
12 transkriptu koji postoji samo u B/H/S verziji?

13 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Vi biste trebali da možete da
14 pronađete taj deo.

15 OPTUŽENI: Ja mogu da ga lociram u transkriptu. Naravno da mogu, nego
16 govorim da ne mogu sada da kažem tehnicu u kojim minutima se to čuje na traci. A
17 u transkriptu naravno da mogu. Transkript Vam je dat...

18 SVEDOK: Poslednji pasus.

19 OPTUŽENI: ...i on uvek može da se uporedi sa...

20 Evo, na... u transkriptu mogu, naravno, da lociram. U poslednjem... u
21 poslednjem pasusu na prvoj strani transkripta piše: "Tragovi na vratima
22 prostorije ukazuju na način na koji su zatvorenici obili vrata da bi izašli iz
23 prostorije, takođe i kod prostorije preko puta. Uglavnom svaka spavaonica u
24 objektu koji je pogođen" - dakle ovde se govori o objektu koji je pogođen bombom
25 - "od strane zatvorenika nasilno je obijena sa unutrašnje strane. Ispred
26 spavaonice 35D u kojoj je boravilo četiri osuđenika, nalazi se sigurnosna brava
27 koja ovako izgleda", to kaže dok je snima, "nakon što su zatvorenici nasilno
28 obili vrata da bi se spasili i pobjegli." Onda dalje piše, na sledećoj strani:
29 "Na spratu spavaonice 33D, brava takođe nasilno obijena sa unutrašnje strane. To
30 je mesto gde se nalazila sigurnosna brava.

1 Neposredno se nalazi ispred vrata. Snimkom pokazujemo u kakvom je
2 stanju." To je sve komentar koji prati snimak. Pa onda kaže: "Ovo su
3 najverovatnije metalne šipke, odnosno nogari od kreveta koje su korišćeni kao
4 poluga za nasilno obijanje i otvaranje vrata." A onda kaže: "Evo i izgleda vrata
5 sa unutrašnje strane."

6 Dalje kaže: "Nalazimo se ispred spavaone 54 u kojoj borave osuđena lica.
7 Nakon dejstva NATO agresora u ovom objektu, isti iz sobe nisu mogli da provale
8 vrata da izađu napolje, ali su zato pronašli put kroz zid koji obijaju na ovaj
9 način", pokazuje tamo, "obezbedivši sebi izlazak u hodnik objekta", i onda
10 pokazuje na snimku: "To je prolaz iz koga su izašli šest zatvorenika, odnosno
11 osuđenika." I onda pokazuju kako izgleda spavaonica 54 na snimku. Pa onda
12 pokazuje: "Tu su polomljene šipke sa kreveta koje su korišćene prilikom
13 obijanja, nered, ispreturani dušeci kao i polomljena stakla vidljivi su." Pa
14 onda kaže dalje: "Na spratu nalazimo se takođe ispred spavaone. Ne možemo tačno
15 da utvrdimo o kojoj se radi, ali su vidljiva vrata koja su takođe izbačena iz
16 štoka, što znači da su osuđenici dejstvovali iznutra. Po vratima se vide tragovi
17 stopala. Takođe, u ovoj spavaonici vidljivi su tragovi nereda..."

18 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, možete sada da
19 postavite pitanje u vezi sa tim.

20 G. MILOŠEVIĆ:

21 P: Da li su, pukovniče, posle dejstva iz vazduha zatvorenici iz svih
22 ovih uništenih paviljona u toku tih dana izneli neki deo inventara, mislim ovde
23 pre svega na dušeke i ćebad, da bi se smestili po krugu na travnjaku?

24 O: Da, to je nesporno. Oni su napustili prostorije i izneli su opremu
25 koja im je bila potrebna da bi preživeli na otvorenom prostoru, uključujući tu i
26 svoje lične stvari. Oni su za to imali vremena na pretek, jer stanje nakon
27 bombardovanja u Kazneno-popravnom zavodu je bilo nesređeno...

28
29
30

1 G. NICE: [simultani prevod]Izvinjavam se što prekidam. Da li je ovo bio
2 zaključak ili se radi o tome šta je neko drugi rekao ili se radi o primedbama
3 svedoka? Izgubljen sam.

4 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Pukovniče, koji je izvor ovih
5 saznanja, ovih informacija?

6 SVEDOK: Izvor informacija su i video traka i uviđaj i lična
7 opažanja lica koja su u to vreme bila tamo.

8 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Miloševiću.

9 G. MILOŠEVIĆ:

10 P: Pukovniče, da li se u tabulatoru 8, u onoj informaciji koja govori o
11 svim događajima u Kazнено-popravnom zavodu "Dubrava" nalazi konstatacija i da je
12 jedan broj zatvorenika pokušao bekstvo?

13 O: Da, tačno je. Nalazi se i ta konstatacija - o pokušaju bekstva - i da
14 su zatvorenici u tome sprečeni.

15 P: Dakle, bilo je pokušaja bekstva, a zatvorenici su sprečeni?

16 O: Da.

17 P: Da li ste Vi imali bilo kakvu informaciju o tome da li je neko pucao
18 na zatvorenike?

19 O: Ja nisam imao informaciju o tome, jer nije mi to ni bio predmet moje
20 pažnje u to vreme.

21 P: A da li se moglo dogoditi da neko, prilikom sprečavanja bekstva, puca
22 na nekog zatvorenika?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Moglo je da se dogodi i to je normalno da se dogodi ukoliko...

2 G. NICE : [simultani prevod] Pa ovo je neverovatno. Optuženi pokušava
3 sada da iskrivi pravila, da promeni pravila. On sad svedoči, postavlja
4 sugestivna pitanja i uz svo dužno poštovanje, ja mislim da ga treba zaustaviti u
5 tome.

6 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, pitanje je
7 bilo sugestivno. Nije bilo prikladno.

8 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Molim da se stavi druga strana
9 tabulatora 8 na grafoskop. Mislim da se takođe radi o prvom paragrafu B/H/S
10 verzije. Molim da pogledate to.

11 Gospodine Paponjak, evo, ja ću pročitati ovaj paragraf. U ovom paragrafu
12 Vi ste naveli, sad citiram: "U ovom napadu na više mesta je porušen ogradni zid,
13 čime su stvoreni uslovi za bekstvo osuđenika iz zavoda." Da li se sećate toga?

14 A zatim poslednja rečenica glasi: "Jedna grupa osuđenika je pokušala
15 bekstvo, a mere u sprečavanju bekstva lica lišenih slobode preduzela je služba
16 obezbeđenja koja je bila raspoređena oko zidova Kazнено-popravnog zavoda." Moje
17 pitanje Vama je sledeće: koje su to bile mere koje su korišćene u sprečavanju
18 bekstva lica lišenih slobode? Da li je to obuhvatalo i pucanje i da li je bilo
19 ranjenih?

20 SVEDOK: Ja nisam lično radio ovu informaciju. To je radila ekipa koja je
21 zato imenovana od strane SUP-a Peć /Pejĉ/. Oni su...

22 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da, ali Vi ste potpisali ovu
23 informaciju. Nije mi jasan Vaš odgovor. Radi se o dokumentu koji ste Vi

24

25

26

27

28

29

30

1 potpisali i Vi bi trebali da budete upoznati s ovim okolnostima.

2 O: Tačno je. Tako je i to sam i hteo da kažem. Dakle, ekipa je
3 ispitivala. No... To je nor...normalna procedura kod nas, da ima ekipa koja to
4 utvrđuje, a normalno je da ja to potpišem i da sam upoznat i da sve to pročitam.
5 To je sasvim normalno. Dakle, ja jesam to potpisao, ali nisam ja ispitivao sva
6 ta lica i sve okolnosti. Dakle, ukoliko je došlo do pokušaja bekstva
7 zatvorenika, obezbeđenje zatvora, straža je to sprečila i ona to sprečava na
8 načine kako je to propisano njihovim pravilima i normalno je da upotrebi oružje
9 ukoliko ne može na drugačiji način to da spreči. Mi se nismo upuštali u detalje
10 na koji način je to sprečeno, jer je to u nadležnosti Ministarstva pravde, a ne
11 u nadležnosti Ministarstva unutrašnjih poslova. Iz tih razloga mi nismo u ovoj
12 informaciji ni izneli sve detalje, zato što ih nismo ni ispitivali.

13 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Gospodine Paponjak, u vezi s nečim
14 drugim. Recite mi da li ste Vi bili prisutni na mestu gde su vršene obdukcije.
15 Radi se o groblju u Rakošu /Rakosh/ i to se desilo negde avgusta 1999. godine.
16 Radi se o žrtvama iz zatvora "Dubrava".

17 SVEDOK: Ja jesam bio prisutan na tom mestu 25. ili 26. maja, a ne u
18 avgustu 1999. godine. Ja sam bio prisutan na tom mestu u vreme kada su leševi
19 sahranjivani.

20 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Ne. Ja govorim o obdukcijama koje su
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 izvršili španski forenzičari. Da li Vam je uopšte poznato da je izvršena ta
2 obdukcija?

3 SVEDOK: Poznato mi je da je obdukcija rađena, ali ja nisam bio tamo.

4 SUDIJA KWON: [simultani prevod] A da li ste čuli za rezultate te
5 obdukcije?

6 SVEDOK: Ne. Ja ne znam kakvi su rezultati obdukcije koju su radili
7 Španci.

8 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Zar niste čuli da su otprilike 30 leševa
9 imali rane od metaka?

10 SVEDOK: Ne, meni ta činjenica nije poznata, jer oni nama nisu dostavili
11 nikave nalaze, niti je od nas tražena bilo kakva saradnja.

12 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Hvala Vam. Izvolite, nastavite,
13 gospodine Miloševiću.

14 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, pre nego što
15 nastavite, ovaj put ima određeni obrazac u Vašem glavnom ispitivanju: kada
16 dođete do kraja ili pokušavate da začinite taj kraj ili postavljate pitanja koja
17 su više komentari, a bilo bi mnogo primjerenije da to ostavite za svoje
18 obraćanje Sudu. Mislim da Vi sada postavljate takav obrazac ispitivanja. Ako
19 nemate nikakvo značajno pitanje da postavite ovom svedoku, molim Vas, ja ću
20 zaustaviti Vaše glavno ispitivanje. Postoje pitanja u vezi sa kojima se možete
21 nama obratiti u Vašoj završnoj riječi, a to nisu pitanja u vezi s kojima Vam
22 svjedok može da Vam pomogne.

23 OPTUŽENI: Pa ja sam postavljao samo pitanja na koja sam pretpostavljao
24 da svedok može da odgovori. Ja sam postavio pitanje svedoku da li

25

26

27

28

29

30

1 je čuo da je iko streljao nekog zatvorenika u zatvoru "Dubrava". I svedok je
2 odgovorio da nije.

3 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Da. Nastavite sa pitanjima i dajte
4 da vidimo da li su to suštinska pitanja.

5 G. MILOŠEVIĆ:

6 P: Pukovniče, da je bilo takvog događaja - da je neko streljan u zatvoru
7 "Dubrava" - da li biste Vi o tome morali da budete obavešteni?

8 O: Sasvim sigurno. Sasvim sigurno bi takvo saznanje moralo da dopre do
9 nas.

10 P: E sada, molim Vas, tamo je, videlo se na onim snimcima nekoliko
11 poginulih identifikovano. Videli su se i neki papiri koji su bili stavljeni na
12 njih. Da li se to odnosi na one koji su mogli da budu tu na licu mesta
13 identifikovani i prepoznati?

14 O: Tako je.

15 P: Na tim papirima, ovde se na...na ovome... na minutaži trake, 1.19.10,
16 nalazi Januz Krasnići /Januz Krasniqi/ iz Prizrena /Prizren/?

17 O: Da.

18 P: Da li se to ime poklapa sa ovim spiskom koji imate u "Prilogu J"? To
19 je ovaj prilog gde se kaže, gde se nalazi spisak navodno stradalih od strane
20 naših snaga u "Dubravi".

21 O: Ne znam. Ja nemam pri ruci taj spisak.

22 P: Dobro. On se može naći na sredini ovog, na sredini ovog spiska koji
23 je u "Prilogu J".

24 G. MILOŠEVIĆ: A meni samo jedna stvar, gospodine Robinson, nije jasna:
25 Iz Vašeg komentara proteklog dana, prethodnog dana, proizilazi da bi ja trebalo

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 da dokazujem da su svi ovi koji su nabrojani u "Prilogu J" stradali prilikom
2 bombardovanja, a meni se čini da bi gospodin Nice trebalo da dokazuje da su oni
3 ubijeni onako kako je...

4 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Zaustavio sam Vas. Zaustavio sam to.
5 To je potpuno neprimjeren komentar. Nikada nisam sugerisao da je na Vama teret
6 dokazivanja u vezi s bilo čim u ovoj optužnici. Ali u mjeri u kojoj Vi vodite
7 dokaze ja sam Vam davao savjet na koji najbolji način to možete učiniti. Rekao
8 sam: Vi možete sjediti tu i ćutati, možete da ne kažete ništa u vezi sa
9 optužbama i da na kraju budete slobodni, na kraju ovog predmeta, jer teret nije
10 na Vama da dokažete, teret dokazivanja je na Tužilaštvu. I ne možete reći
11 da je bilo ko u ovom Vijeću rekao išta drugačije od toga. Izvolite, nastavite.

12 OPTUŽENI: Hvala, gospodine Robinson.

13 G. MILOŠEVIĆ:

14 P: Samo sada da poređamo činjenice o kojima ste Vi svedočili. Pukovniče,
15 koliko ste rekli da je osuđenika bilo u zatvoru? Oko 1.000, je li tako?

16 O: Bilo ih je 1.004.

17 P: Dobro. Po ovome opisu koji je dat u tački (k) i tački (i), oni su
18 postrojeni na zbornom mestu, tu su streljani i sada šta su činjenice koje se
19 apsolutno ne mogu poreći? Jeste li ...

20 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] To nije pitanje koje se može
21 postaviti. Vi to treba da znate.

22 G. MILOŠEVIĆ:

23 P: /nečujno/ ... je posle napada na zatvor u Dubravi /Dubravě/
24 evakuisano u druge zatvore, konkretno u zatvor u Lipljanu /Lipjan/?

25

26

27

28

29

30

1 O: Nakon tih svih događaja, evakuisano je oko 750 zatvorenika u Kazneno-
2 popravni zavod Lipljan.

3 P: A koliko je zatvorenika poginulo u NATO bombardovanju?

4 O: Poginulo je oko 100.

5 P: Dobro. A koliko je zatvorenika hospitalizovano u... poslato u razne
6 bolnice, uključujući i bolnicu u Peći, bolnicu u Lipljanu i drugo, onih koji su
7 bili povređeni?

8 O: Ja taj podatak ne znam napamet. Znam da su svi koji su bili ranjeni,
9 a koje smo mi zatekli tamo, da su prebačeni prvo u Dom zdravlja Istok, a kasnije
10 i u pećku bolnicu i tu su hospitalizovani. Ne znam koliko je u Lipljanu.

11 P: Dobro.

12 OPTUŽENI: Gospodo, molim Vas, ovo... po ovome što piše u opisu ovog
13 događaja u optužnici, proizlazi da su vlasti streljale zatvorenike. Bilo ih je,
14 znači, 1.000, pa onaj deo koji nisu ubili, a ranili, odveli su u bolnice, a onaj
15 deo koji nisu ni ranili, evakuisali u druge zatvore, s tim što je evakuisano u
16 druge zatvore blizu 800. Da li iko može da pretpostavi da se takav događaj
17 može...može da odviije?

18 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] To morate preformulisati. Sada se
19 približavamo kraju Vašeg glavnog ispitivanja. Ako postavite još jedno takvo
20 pitanje, ja ću Vas zaustaviti.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Nisam shvatio, gospodine Milošević, kada
2 ste pomenuli na traci 1.10 mjesto na kom se pominje jedna od žrtava, Krasnići,
3 Januz Krasnići, šta je značilo to 1.10? Šta ste mislili pod tim?

4 OPTUŽENI: /?Možda nisu/ dobro uveli. Piše 1.19.10. To je minutaža na
5 traci gde se vidi taj poginuli sa zapisanim imenom. Negde postavljena je cedulja
6 na telu. Znači na traci ta minutaža, kako pokazuje, na traci je 1:19:10 i tu se
7 nalazi ovaj koji se nalazi i na istom ovom...

8 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Ako je to tako, mislim da treba to da
9 vidimo, jer riječ je o jednoj od žrtava koje se navode u ovom prilogu.

10 G. NICE: [simultani prevod] U slučaju da je potreban moj stav u vezi s
11 tim, ja se u cijelosti slažem sa predlogom uvaženog sudije Kwona i, ako
12 je moguće, ja bih takođe zbog svog unakrsnog ispitivanja želio da svjedok
13 pogleda jedan ili dva pasusa ovog video snimka.

14 [Sudije većaju]

15 OPTUŽENI: Ja napominjem...

16 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] U vezi sa prijedlogom sudije Kwona,
17 ja ću zamoliti da se traka emituje sada i to od trenutka kada je na traci 1 sat
18 19 minuta i 10 sekundi. I pošto će trebati neko vrijeme da se to pripremi, dok
19 se to priprema, gospodine Miloševiću, ako imate još pitanja, možete ih
20 postaviti.

21 OPTUŽENI: Ja ću da pročitam... Samo prethodno da Vam kažem, ovde ima na
22 traci, na traci se vidi nekoliko lica koja su identifikovana i na nekoliko su
23 postavljene cedulje i ja imam tačnu minutažu gde se oni nalaze. Ali jedno od tih
24
25
26
27
28
29
30

1 lica je ovaj Januz Krasnići koji se poklapa sa "Prilogom J". Ostali se ne
2 poklapaju sa "Prilogom J", ali su takođe identifikovani tada.

3 G. NICE: [simultani prevod] Časni Sude, kada je riječ o Krasnićiju,
4 mislim da je možda optuženi dao pogrešnu referencu za vrijeme na traci. Mislim
5 da je 1.17.49. Znači, 1 sat 17 minuta i 49 sekundi.

6 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Da li bi tehnička kabina prvo
7 pokušala sa 1.17.49, a onda ćemo preći na 1.19.10.

8 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da li je to u sistemu *Sanction*?

9 G. NICE: [simultani prevod] Mislim da jeste u sistemu *Sanction*. Gospođa
10 Diklić nam može to pustiti, tako da Vijeće to vidi.

11 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Da, da.

12 [Gleda se video-snimak]

13 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da li možemo vratiti snimak da vidimo
14 ime?

15 [Gleda se video-snimak]

16 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da, to je to.

17 G. NICE: [simultani prevod] Mi smo ovaj snimak počeli na tom trenutku.
18 Možda ste to propustili. To je bio prvi kadar. Možda je posle toga bilo neko
19 drugo tijelo, ali ovo je ono što smo mi pokušali da pokažemo.

20 OPTUŽENI: S obzirom da vidim, gospodine Robinson, da je traka
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 sada raspoloživa tehnicima, molim Vas da se sad pusti snimak, ovaj 25. maja i 26.
2 maja. Može ubrzano da se vidi šta je se sve uradilo tamo na licu mesta sa
3 poginulim u zatvoru "Dubrava".

4 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Da, da. To se može uraditi.

5 [Gleda se video-snimak]

6 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Ovo treba da se ubrzano prikaže.

7 [Gleda se video-snimak]

8 OPTUŽENI: Ovde se čuje ton gde istražitelj diktira šta se nalazi na telu
9 radi identifikacije. Dakle, slika ga i onda kaže, na primer, "plave pantalone,
10 crna bluza, cipele" i tako dalje, radi kasnije identifikacije.

11 Na svakom je postavljen broj.

12 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Ovo treba da se prikaže brže.

13 OPTUŽENI: Može odmah da se ide na sledeći gde se... gde se oni
14 zakopavaju i obeležavaju mesta, jer ovako ide do broja 93 broja. To se može na
15 traci proveriti.

16 G. MILOŠEVIĆ:

17 P: Pukovniče, da li su svi ovi od broja 1 do 93... Gledali ste ovu
18 traku?

19 O: Da.

20 P: Koliko ima brojeva koji su postavljeni na ove leševe?

21 O: Po nalogu istražnog sudije leševi su kriminalističko-tehnički
22 obrađeni i izvršeno je sahranjivanje na lokaciji u selu Rakoš. To je trajalo dva
23 dana, 25-og i 26-og. Bilo je ukupno 93 leša. Oni su fotografisani, snimljeni

24

25

26

27

28

29

30

1 video trakom, opisani su, opisane su sve karakteristike, uzeti su im otisci
2 papilarnih linija, otisci prstiju u cilju naknadne iden...identifikacije i onda
3 su ukopani na toj lokaciji. Grobovi su obeleženi, svaki grob je obeležen onim
4 brojem pod kojim je leš fotografisan i opisan. Dakle, to je trajalo dva dana. Ja
5 sam tamo bio jednog od tih dana. Onako kako je uvaženi sudija Kwon pitao, ja sam
6 mu odgovorio da jesam bio tad. Dakle 25. ili 26. maja, jednog od ta dva dana sam
7 bio. Lokacija mi je odlično poznata.

8 P: Dobro, da li se u tabulatoru 46.4 nalaze fotografije svih ovih
9 stradalih i dalje u istom tabulatoru otisci prstiju o kojima ste sada govorili?

10 O: Da, tako je. To je kriminalističko-tehnička dokumentacija SUP-a Peć,
11 ono šta je urađeno to...tih dana na licu mesta.

12 P: Sad ću Vas samo... sad ću Vam samo još pročitati.

13 OPTUŽENI: Profesor Rakić mi je, gospodine Robinson, izvukao iz ovog
14 materijala gospodina Nicea jedan list koji nosi njihovu oznaku ERN03030807. To
15 je zaključak. Ima gore: [simultani prevod] "Ministarstvo pravde, Anatomsko-
16 forenzički institut Kartagena i [na B/H/S-u] doktor Emilio Perez Pujol", da je
17 to nalaz ovih španskih eksperata. Skrećem Vam pažnju da je to...to akt od 3.
18 juna 2000. godine, znači 13 meseci kasnije, a u aktu piše: [simultani prevod]
19 "Zaključci u vezi sa grobljem u Rakošu su da pregledane stvari slijede sledeće
20 karakteristike:

21 1) sve muškarci;

22 2) u starosnoj dobi između 18 i 60 godina;

23

24

25

26

27

28

29

30

1 3) kada je reč o uzrocima smrti, može se zaključiti da je 45 smrtnih
2 slučajeva rezultat upotrebe oružja za vazdušno... za bombardovanje iz vazduha...
3 i 53 smrtna slučaja su se desila od posljedica upotrebe oružja ili municije kako
4 bi se spriječio pokušaj bijega."

5 G. MILOŠEVIĆ:

6 P: Molim Vas, pukovniče, da li je na osnovu te...te analize koja je
7 napravljena moglo da se ustanovi da li su to sve isto zatvorenici iz "Dubrave" i
8 da li su oni ubijeni u pokušaju bekstva, ovaj jedan deo ili su poginuli u
9 bombardovanju, pošto se to događalo nekoliko meseci posle njihovog ukopavanja?

10 O: Ja ne znam na osnovu čega se...

11 G. NICE: [simultani prevod] Gospodine, ja ne shvatam kakvo je to
12 pitanje.

13 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, to je još
14 jedno pitanje na koje ovaj svedok ne može odgovoriti.

15 G. NICE: [simultani prevod] Ja mislim da je riječ o sljedećem dokumentu
16 i zahvalan sam gospođi Diklić što je brzo to pronašla. Mislim da je to dokazni
17 predmet 165, tabulator 7 i to je očigledno iz elektronske dokumentacije u ovom
18 trenutku.

19 G. MILOŠEVIĆ:

20 P: Da li je, pukovniče, iz onoga šta ste Vi lično videli i iz onoga šta
21 ste videli na trakama, i jedan jedini leš pronađen na tom zbornom mestu na...na
22 betonskoj pisti gde se zatvorenici postrojavaju?

23 O: Ne. Ne. Svi su nađeni na travi ili u spavaonama ili objektima.

24 P: Hvala, pukovniče. Neću ništa više da Vas pitam o "Dubravi".

25

26

27

28

29

30

1 Ima još jedan događaj sa smrtnim posledicama koji se ovde ne pominje u Vašoj
2 informaciji, ali se u ovoj optužnici pominje. Naime, u paragrafu 66(f) piše:
3 "Dana 26. marta 1999. godine ili približno tog datuma, u jutarnjim časovima
4 snage SRJ i Srbije napali su selo Padalište /Padalishtë/, opština Istok. Ulazeći
5 u selo, snage SRJ i Srbije, pucale su na kuće i meštane koji su
6 pokušavali da pobjegnu. Osam članova porodice Beki Meraja /Beki Meraj/ isterani
7 su i ubijeni ispred svoje kuće. Drugi meštani sela Padalište ubijeni su u svojim
8 domovima i u koritu potoka u blizini sela. Snage SRJ i Srbije ubile su ukupno
9 oko 20 kosovskih Albanaca iz Padališta. Ubijena lica, čija su imena poznata,
10 navedena su u Prilogu E. Samo da nađem i "Prilog E". Da, ovde je... Pošto je
11 Padalište u opštini Istok, ono bi moralo biti na području Vašeg SUP-a,
12 pukovniče. Da li znate za taj događaj sa područja Vašeg SUP-a?

13 O: Ne. Prvo moram reći da Padalište ne postoji na području opštine
14 Istok. Mi takvo mesto na području opštine Istok nemamo, niti ima na području mog
15 SUP-a.

16 P: Pa dobro, ali molim Vas, ovde piše da su napale selo Padalište,
17 opština Istok. Je ste li sigurni da ne postoji selo u opštini Istok?

18 O: Siguran sam. Siguran sam. Poznata mi je činjenica da postoji
19 Padalište - mesto Padalište postoji, ali to ne pripada opštini Istok. To pripada
20 opštini Srbica /Skënderaj/, ali moguće je da se ovde radi o "halo-efektu", da je
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 sve što je loše, mora biti ovamo.

2 P: Dobro. Onda Vas neću ništa pitati u vezi sa...

3 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Koliko je jedno mesto udaljeno od
4 drugog - mjesto, opština za koju Vi kažete da se u njemu nalazi Padalište, u
5 opštini Srbica? Da li je to susjedna opština opštini Istok?

6 SVEDOK: Upravo tako. To je susjedna opština opštini Istok, ali pripada
7 drugom regionu, regionu Kosovska Mitrovica. Mi bismo u svakom slučaju, da smo
8 imali saznanja o nečemu takvom, dostavili to SUP-u Kosovska Mitrovica, al' mi
9 nismo imali nikakva saznanja o tom događaju.

10 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da li sam u pravu, Padalište se nalazi
11 na sredini između Istoka i Srbije?

12 SVEDOK: Pa, otprilike tako. To je pored puta Peć-Kosovska Mitrovica.

13 G. MILOŠEVIĆ:

14 P: Dobro, pošto Vi ništa ne znate o bilo kakvom događaju u Padalištu...
15 Shvatio sam da ništa ne znate o bilo kakvom događaju u Padalištu.

16 O: Ne.

17 P: Neću onda ništa da Vas pitam o... o selu Padalište, mada je tu bilo
18 nekoliko bitnih pitanja, ali nadam se da ću moći da to pitam nekog drugog
19 svedoka.

20 OPTUŽENI: Gospodine Robinson, da li ja mogu da Vas zamolim da se
21 prihvate ovi dokazni predmeti koje sam ja priložio uz ovog svedoka? Mi smo
22 analizirali dosta detaljno nekoliko ovih *bindera*. Pretpostavljam da imate u vidu
23 da je reč isključivo o zvaničnim dokumentima nadležnih organa i o svedoku koji
24
25
26
27
28
29
30

1 je sa oficijelne funkcije imao uvid u sve te događaje i o tome svedočio.

2 G. NICE: [simultani prevod] Iz raznih razloga tražim da se ovo pitanje u
3 vezi sa prihvatanjem bilo kog dokumenta ostavi za kraj unakrsnog ispitivanja.
4 Principijelni prigovor u ovom trenutku je odsustvo prevoda za mnoge od ovih
5 dokumenata, ali ima i drugih razloga zbog kojih ću ih ja odbaciti u dogledno
6 vrijeme.

7 [Sudije većaju]

8 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Mi ćemo odložiti našu odluku,
9 gospodine Milošević, u vezi sa prihvatanjem ovih dokumenata za kraj unakrsnog
10 ispitivanja. Gospodine Nice, izvolite.

11 G. MILOŠEVIĆ:

12 P: Hvala pukovniče, ja nemam više pitanja.

13 Unakrsno ispituje g. Nice:

14 [Tužilac ispituje putem prevodioca]

15 P: Dok gledamo geografski raspored, jer to bi možda bilo korisno da
16 imamo to na umu, kao što je rekao uvaženi sudija Kwon, Padalište se nalazi
17 otprilike na pola puta između Istoka i Srbice. Dubrava je otprilike na pola puta
18 između Istoka i Padališta. Je li tako?

19 O: Pa, Dubrava nije na putu...

20 P: Nije bitno, ali vazdušnom linijom to je negde otprilike na pola puta.
21 Molim da se dokument stavi na grafoskop.

22 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Strana 5. Molim da se malo podigne. Malo
23 desno. Neka se prikaže levi deo karte.

24

25

26

27

28

29

30

1 G. NICE: [simultani prevod] Gospodine Norton, vratite mi, pa ću Vam
2 pokazati tačno koji deo treba prikazati.

3 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da, malo je komplikovano.

4 G. NICE: [simultani prevod] Ako Veće ima primerke karte, onda neću
5 gubiti puno vremena na ovom. Ako pogledate sada snimak, vidite da je Srbica
6 desno, Istok levo, a Padalište je negde, otprilike, na sredini. A onda malo levo
7 od same sredine, kao oblik dijamanta, vidimo zatvor "Dubrava", zar ne?

8 O: Tako je.

9 P: A onda desno odatle takođe možemo da vidimo Šušicu /sic/. Možda ćemo
10 na to kasnije vratiti. No razlog zašto ja kažem da se zatvor "Dubrava" nalazi na
11 pola puta između Istoka i Padališta je sledeći. Vi to niste spomenuli - ja ću se
12 kasnije baviti zatvorom "Dubrava", verovatno ne danas, već sutra - no svedok
13 koji je opisao ubijanje članova njene porodice pred njenim vlastitim očima iz
14 Padališta, svedokinja Ljirije Imeraj /Lirije Imeraj/, je takođe mogla nešto da
15 nam kaže o bazi u zatvoru "Dubrava" - jer kao što se vidi na ovoj karti, to nije
16 veoma udaljeno. A Vi nam ništa niste rekli da je tamo postojala jedna vojna baza
17 koja je delovala u ili pored zatvora "Dubrava", zar ne?

18 O: Ja shvatam da je otprilike NATO, NATO-u bilo podmetnuto kukavičije
19 jaje i da to i jeste razlog što je "Dubrava" bombardovana. Tu nije bila nikakva
20 vojna baza. To je, kao što smo lepo videli, bio zatvor, ali su teroristi preko
21 svojih veza u obaveštajnim strukturama, verovatno NATO-u to podmetnuli i to je
22 jedino opravdanje, odnosno jedini moj racionalan razlog zašto, zbog čega je NATO
23 izvršio bombardovanje...

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Ne, ne. Ja ne tražim od Vas da nagađate. Ne tražim da čujem Vaše
2 nagađanje, a tražiću od Veća da Vas zaustavi svakog puta kada budete iznosili
3 svoje komentare. Odgovarajte sa "da" ili sa "ne". Onda ćemo se vratiti na druge
4 materijale kasnije. Bile su određene vojne operacije, odnosno funkcije koje su
5 se vršile sa područja zatvora "Dubrava" i to u periodu pre bombardovanja.
6 Gospođa Imeraj iz Padališta koja je kasnije, naravno, bila više usredsređena na
7 gubitak svih članova svoje porodice je videla da se to dešava.

8 G. KAY: Radi se o komentaru. Hajmo prvo da utvrdimo da li je zatvor bio
9 NATO cilj zbog toga što bio vojni objekat ili se radilo o nekom vojnom objektu
10 koji se nalazio u blizini. Dakle ajmo prvo to da utvrdimo.

11 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Da, gospodine Nice, izbjegnite
12 ovakve komentare.

13 G. NICE: [simultani prevod]

14 P: Recite nam, gospodine Paponjak, da li se vojni objekat nalazio u
15 blizini zatvora ili u samom zatvoru.

16 O: Ja ne znam na koji objekat vojni mislite.

17 P: U redu. Da li Vi svedočite da nije bilo nikakvog objekta iz koga se
18 vojno delovalo, bilo u zatvoru "Dubravi", bilo u blizini zatvora?

19 O: To tvrdim. Tvrdim da nije bilo - u "Dubravi" - nikakvog vojnog
20 objekta. Znači, u Kazнено-popravnom zavodu "Dubrava" nije bilo nikakvog vojnog
21 objekta, niti u neposrednoj blizini Kazнено-popravnog zavoda "Dubrava" nije bilo
22 vojnog objekta, ali je u vreme bombardovanja bilo položaja vojnih koji su bili
23 na par kilometara od Kazнено-popravnog zavoda "Dubrava". Znači: položaja vojske,
24 rovova, ovaj... i zaklona je bilo, ali nije bilo vojnih objekata u Kazнено-
25 popravnom zavodu "Dubrava", niti tu u neposrednoj blizini.

26 P: Pre 21. maja 1999. godine, recite nam kada ste Vi zadnji put
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 posetili zatvor "Dubravu", dakle pre tog datuma.

2 O: Pre toga nisam nikad.

3 P: 21. maja Vi ste prvi put posetili to područje?

4 O: Izvinjavam se, 19. maja sam prvi put bio, a 21. maja nisam ni bio.

5 P: 19. maja, znači. Dakle, Vaš prvi odlazak na to područje bio je 19.
6 maja?

7 O: U Kazнено-popravni zavod "Dubrava" - da, a u blizinu sam išao i
8 ranije.

9 P: Osim vojnog prisustva na tom području, da li je bilo prisustva
10 pripadnika MUP-a, dakle, na području Dubrave, kol'ko je Vama poznato?

11 O: Na području Dubrave bilo je prisustvo patrola, patrola policije koje
12 su vršile svoju redovnu delatnost.

13 P: U redu. Pokušaću da idem hronološkim redom, pa ću se zbog toga
14 kasnije vratiti na "Dubravu". No, hteo bih da mi malo pomognete u vezi sa ovim
15 dokumentima koje ste Vi dostavili, pre nego što se vratimo tamo odakle bi
16 trebalo da počnemo, ustvari. Recite nam ko je izdao nalog da ove dokumente treba
17 sačiniti. Vi ste rekli da je postojala neka uputa u vezi sa tim. Ko je izdao to?

18 O: Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srbije.

19 P: Da li možda imate kopiju primerka te upute?

20 O: Ne, nemam ovde.

21 P: Recite nam, kol'ko se sećate, šta je stajalo u tom dokumentu.

22 O: To je metodologija kako treba da se uradi ova dokumentacija u kojoj
23 je tačno napisano... napisana procedura kako će se to sačinjavati.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Osim metodologije, pretpostavljam da su takođe postojale upute o tome
2 da se sačine ti dokumenti. Dakle, potrebno je bilo da dobijete određeno uputstvo
3 pre nego što biste sačinili te dokumente. Zašto je uopšte bilo potrebno da se
4 pripreme ti dokumenti?

5 O: Ja nikad nisam ulazio u razloge zbog kojih moji pretpostavljeni
6 donose neke odluke. Ja sam ih izvršavao.

7 P: U redu. Da vidimo koji je bio opseg tih instrukcija. Da li je to bilo
8 da se sačini jedna složena analiza svih krivičnih aktivnosti koje su obuhvatale
9 određeni period, dakle od jednog datuma do nekog drugog određenog datuma, na
10 primer?

11 O: Vremenski period je bio 1998. i 1999. godina. Znači dokumenta o radu
12 policije na Kosmetu u toku te dve godine.

13 P: I to je bilo sve, zar ne?

14 O: Ja sad ne mogu da se napamet setim šta je sve bilo. To je obimna
15 dokumentacija u kojoj je dato sve tačno po poglavljima: koja poglavlja treba da
16 se urade, na koji način, kakvi treba da budu naslovi i ovaj... otprilike taj
17 vremenski period. Tu ima više poglavlja nego što je ovde prezentirano. Inače, to
18 nije problem da se pribavi, ta...

19 P: A koja je bila očigledna svrha svega toga?

20 O: Pa vidite, mi smo izneli dokumentaciju sa područja, transportovanu u
21 raznim transportnim sredstvima, onako kako se to moglo u toj opštoj gužvi koja
22 je nastupila prilikom povlačenja i kako se to moglo stavljati. To je stavljano u
23 kamione, u putnička vozila, u kombi vozila. Doterano je, kad je u pitanju SUP

24

25

26

27

28

29

30

1 Peć, u grad Kragujevac u Šumadiji. I to su ekipe koje su transportovale,
2 istovarale u magacine. To je onda ubačeno u magacine bez ikakvog reda, kako je
3 koje transportno sredstvo dolazilo. Morate imati u vidu da je bilo ratno stanje,
4 završetak rata i sad je trebalo... predstojao posao da se svi ti predmeti, svi
5 ti papiri iz magacina povade, da se na odgovarajući način slože, da se prikupi
6 sve što je vezano za jedan slučaj na jedno mesto, da se stavi u omot i da to
7 bude taj jedan predmet, jedinstven. I onda da se ti predmeti, po određenom
8 redosledu, slože i obrade. Značaj je u tome što ćemo, dakle, na jednom mestu
9 imati sve što imamo o svakom konkretnom slučaju i...

10 P: Ali da biste postigli, šta?

11 O: Kako šta da bismo postigli? Pa da bi sredili sve te nezavršene
12 slučajeve. Da bi nam to poslužilo kao osnova za naš dalji rad, jer mi smo
13 računali da ćemo nastaviti da radimo. Mi smo imali mnogo nerasvetljenih
14 krivičnih dela. Nismo mogli uopšte raditi na tome za vreme rata. Sad smo
15 računali da ćemo u miru moći da nastavimo da radimo na rasvetljavanju tih
16 krivičnih dela i svih tih slučajeva, ostalih. To je bio osnovni cilj zbog koga
17 smo mi sređivali dokumentaciju i pre nego što je stiglo ovo uputstvo.

18 P: Gospodine Paponjak, koliko ljudi, koliko policajaca i pomoćnog
19 osoblja je radilo u SUP-u Peć, recimo decembra 1998. godine, otprilike?

20 O: Ja taj podatak ne znam, jer decembra...decembra 1998. godine...

21 P: Na stotine, na hiljade? Recite nam otprilike koliko. Da li je na
22 stotine ljudi radilo ili na hiljade ljudi? Govorim o policajcima i o pomoćnom
23 osoblju.

24 O: Na stotine, blizu hiljadu.

25 P: Juna 1998. godine, Vi ste svi napustili to područje i...

26

27

28

29

30

1 OPTUŽENI: Prevodilac je napravio lapsus. Rekao je juna 1998. godine, pa
2 svedok neće moći pravilno da odgovori.

3 GĐA PREVODILAC: Ispravka prevodioca, 1999.

4 SVEDOK: Tako je. Juna 1999. godine smo napustili područje.

5 G. NICE: [simultani prevod]

6 P: Juna 1999. vi ste napustili to područje i postali ste, u stvari, SUP
7 u egzilu, u Kragujevcu. Od onih... otprilike blizu hiljadu ljudi je ostalo u tom
8 SUP-u u egzilu?

9 O: Organizaciono da, ali radno ne.

10 P: Pa, pretpostavljamo da Kragujevac ima vlastiti SUP, ima svoju
11 policijsku snagu. Dakle, nije potrebno još novih, dodatnih hiljadu policajaca.
12 Šta se desilo sa Vašim SUP-om u egzilu?

13 O: Pa, ja zato i rekoh da su ti ljudi organizaciono ostali u SUP-u Peć,
14 ali radno nisu. Oni su radno angažovani u drugim SUP-ovima u republici, a u SUP-
15 u Peć na izmeštenom komandnom mestu u Kragujevcu je angažovan potreban broj
16 radnika za poslove koje smo mi nastavili da radimo.

17 P: Vi ste govorili o načelnicima odeljenja koji su Vam pomagali u
18 pripremi ovog dokumenta. S obzirom da su aktivni policajci bili raspoređeni na
19 drugim mestima - da vidimo, od juna 1999. godine pa do 2002. godine - recite
20 nam koliko je ljudi s Vama radilo u sekretarijatu, dakle ovog SUP-a u egzilu.

21 O: Taj broj je promenljiv. On se menjao u zavisnosti od potreba. Ja sam
22 u svakom momentu mogao iz bilo kog SUP-a svakog od mojih ljudi preuzeti da radi

23
24
25
26
27
28
29
30

1 u Kragujevcu, koliko bude potrebno, a da se opet vrati tamo u neki SUP u kom je
2 radno angažovan, na primer u Beograd.

3 P: A recite nam koliko je ljudi zapravo radilo u tim Vašim kancelarijama
4 u periodu od 1999. godine do 2002.

5 O: Pa, radilo je od 30 do stotinu, u zavisnosti od potreba.

6 P: Osim što ste se bavili pojedincima koji bi mogli da se jednostavno
7 pojave tu i da iznesu neke krivične prijave ili neke žalbe što se odnosilo na
8 SUP Peć, da li ovih tridesetak do stotinu ljudi imalo bilo kakve aktivne
9 dužnosti, osim što su razvrstavali ovu staru dokumentaciju?

10 O: Da.

11 P: Recite nam šta. O kojim su zločinima su, odnosno krivičnim delima,
12 oni sprovodili istragu, budući da nisu mogli da se vrate nazad na područje na
13 kome su prvobitno radili?

14 O: O svim onim koje smo mi imali evidentirane u našim evidencijama. Na
15 izmešteno komandno mesto SUP-a Peć u Kragujevcu dolazili su ljudi sa Kosmeta.
16 Dolazili su ljudi koji su sa područja SUP-a Peć, a žive u Crnoj Gori, žive u
17 Srbiji. Dolazili su, dakle, za dokumenta, za lične karte, pasoše, vozačke
18 dozvole, registraciju vozila i razne druge poslove iz oblasti upravnih
19 unutrašnjih poslova. Ovi ljudi su obavljali razgovore s njima i prikupljali
20 obaveštenja.

21 P: To je administrativni posao. U redu. Ali recite nam kakve su bile
22 mogućnosti da se uradi bilo kakav istražni posao, policijski posao, budući da
23 ste Vi znali da se nećete vratiti nazad. To ste znali juna 1999. godine. Dakle,
24 nije postojala nikakva perspektiva da se obavlja pravi policijski posao, zar ne?

25 O: Pa nismo mi znali. Ja nisam bio siguran da se nećemo vratiti. Nisam
26
27
28
29
30

1 siguran ni sad. Mi smo sa svim licima koja su dolazila u Kragujevac obavljali
2 razgovore na razne okolnosti. Upravo je to bio posao policajaca i to nam je...

3 P: U vezi sa ovom uopštenom temom, imam dva detaljna pitanja kako bismo
4 shvatili ove dokumente, iako ne možemo da ih čitamo, budući da nemamo prevod,
5 ali, recimo, ako pogledamo tabulator 1.4... Sačekacu da Veće pronade taj
6 dokument takođe.

7 Počnimo, dakle, od tabulatora 1.4. Negde pri kraju tog dokumenta, kod
8 broja 262, vidimo šta je prvo zapisano nakon juna 1999. godine, dakle u avgustu,
9 broj 262. Ako pogledamo poslednji u ovoj kolekciji, to je 285, to je septembar
10 2001. godine. Recite nam kako treba da shvatimo ove paragrafe, budući da ne
11 možemo to da pročitamo. Da li se radi jednostavno o pritužbama određenih ljudi
12 ili se radi o istragama u vezi sa saznanjima do kojih ste došli, a u vezi sa
13 onim šta se desilo na teritoriji Peći?

14 O: Meni nije jasno zbog čega ovo Vama smeta. Ovo je naš posao koji smo
15 mi radili u skra... u skladu sa našim ovlašćenjima u Srbiji. Mi nismo radili
16 ništa ilegalno. Mi smo evidentirali sve događaje na našem području bez obzira
17 što su se oni događali kasnije. Radi se o krivičnim delima, radi se o zločinima.
18 I ako se to dogodilo 2001. godine, da li to znači da mi ne smemo to da
19 evidentiramo?

20 P: Da li ja na osnovu ovog Vašeg odgovora mogu da pretpostavim, a imam
21 tri pitanja za Vas - dakle, da li na osnovu tog odgovora mogu da shvatim da
22 izvori iz bilo kojih informacija /sic/ koji su sugerisali da je počinjeno neko
23 krivično delo na području Peći je, u stvari, bilo nešto o čemu ste Vi trebali da
24 sprovedete istragu?

25

26

27

28

29

30

1 O: Mi evidentiramo svako saznanje, bez obzira da li je to tačan podatak
2 ili nije i onda ga proveravamo.

3 P: A informacije mogu da stignu do Vas na razne načine. Mogu da dođu od
4 nekog pojedinca koji iznese neku pritužbu ili izvori mogu da budu javni i onda
5 na osnovu toga se zaključuje da treba istražiti, sprovesti istragu o nekom
6 krivičnom delu, zar ne?

7 O: A Vi odlično znate kako...kako mi možemo raditi. Ja ne znam, Vi mene,
8 otprilike, ispituujete da li znam ja. Znači, načini rada policijski su poznati i
9 Vama. Vi ste tužilac. Znači mi možemo na razne načine doći do informacija.

10 P: U redu. Mislim da ste potvrdili da nije bitno kako Vi dođete do
11 određene informacije, već da se radi o Vašoj obavezi, bilo pre juna 1999. godine
12 ili nakon juna 1999., da sprovedete istragu, ukoliko, naravno, možete.

13 O: Da, i to ne istragu, nego prethodni postupak.

14 P: Ovi dokumenti koji su u maju ili otprilike oko maja meseca 2001.
15 godine sačinjeni u Kragujevcu, da li su ti dokumenti imali neku drugu svrhu?
16 Javnu svrhu, svrhu u smislu javnih odnosa?

17 O: Ja to ne znam. Mi to nismo prezentirali javnosti. Ja nisam ni
18 očekivao da ćemo ih prezentirati javnosti, jer to smatram nepotrebnim. Naš
19 interes je da o tome bude što manje podataka u javnosti, o ovim dokumentima, jer
20 u njima, u ovom konkretnom ne, ali u nekim ima nešto šta ne bi bilo dobro da
21 izađe u javnost, jer bi bila opomena licima za koja mi imamo određena saznanja,
22 a nisu nam dostupna. Dakle, to bi dekonspirisalo naš rad. Da su iznoš...iznošeni
23 ti podaci iz ove dokumentacije, ja bih zamolio da se sednica zatvori za javnost.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: MUP je imao svoj sopstveni *webiste* na kome su se pojavljivali razni
2 izveštaji, zar ne?

3 O: Verovatno.

4 P: Da li su bilo koji od ovih izveštaja bili objavljivani na
5 *websiteovima* u bilo kom trenutku, od onog dana kada su sačinjeni, dakle od maja
6 2002. godine pa nadalje?

7 O: Ja to ne znam. Radio sam u izuzetno skromnim mogućnostima, kako ste
8 se Vi izrazili, u egzilu. Nisam imao mogućnost pristupa.

9 P: Format ovih dokumenata je vrlo ujednačen. Imamo izveštaj i onda imamo
10 dodatke tim izveštajima, zar ne?

11 O: /prevod engleskog transkripta: "Da."/

12 P: Da li je možda i druga svrha ovih dokumenata bila da se pomogne ovom
13 optuženom na njegovom suđenju, budući da su oni pripremljeni u maju mesecu 2002.
14 godine, dakle dosta nakon što je suđenje već bilo počelo?

15 O: Kako ste više puta rekli, ja mogu to da nagađam. Nije moglo, jer ovo
16 nije prilagođeno za potrebe... potrebe ovog Suda. Ova dokumentacija ne odgovara
17 za to i siguran sam da nije rađeno zbog toga. Rađena je za naše potrebe. Za
18 potrebe Ministarstva unutrašnjih poslova.

19 P: Dakle, potpuno nezavisno od ovog suđenja?

20 O: Što se mene tiče, potpuno, a može se videti i po dokumentima da ovo
21 nije rađeno za potrebe ovog Suda, jer metodologija izrade ne odgovara za to.

22 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Ja bih hteo da postavim jedno pitanje.

23 Gospodine Paponjak, meni je dosta teško da shvatim koja je bila svrha ovih
24
25
26
27
28
29
30

1 dokumenta, a hteo bih da to bude jasno. Da li sam u pravu da iza svakog od ovih
2 slučajeva koji se spominju u tabulatoru 1.4, da postoji dosije iz koga su, u
3 stvari, izvađeni detalji, a koji su inkorporirani u ovaj dokument?

4 SVEDOK: Upravo je tako i ja sam to već više puta govorio. Iza svakog
5 ovog slučaja koji je na rednom broju, dakle, u ovom sad tabulatoru što imamo
6 pred nama, ima... - ja sam rekao predmet, to je dosije. Mi to kod nas zovemo
7 predmet... koji ima svoj omot...

8 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Da, da. To mi je jasno. Recite nam
9 onda koja je svrha ovog dokumenta. Ako ste obavili sav težak posao, dakle da
10 pronađete sve dokumente iz svih predmeta koji su bili na teritoriji koju ste
11 morali da napustite, recite nam zbog čega je onda ovaj dokument sačinjen. Mislim
12 da ste na početku unakrsnog ispitivanja rekli da niste znali, budući da niste
13 bili upoznati sa svrhom sastavljanja ovog dokumenta. Zar ne?

14 SVEDOK: Ali ovo je... Meni je bar jako praktično i zgodno što je ovako
15 urađeno, zato što je lakše pronalaziti. Mi, inače, vodimo u službi takozvani
16 dnevnik događaja koji ide... znači, svi događaji po hronološkom redu. U tom, u
17 taj dnevnik događaja se evidentira ama baš svako obaveštenje koje mi primimo i
18 on je onda preopširan i te knjige su neke izgubljene, neke uništene. Na ovaj
19 način smo napravili dnevnik događaja prema određenim temama kojim...kojim ćemo
20 lakše pratiti sve to, da nam slučajno nešto ne izmakne pažnji, ukoliko bude
21 mogućnosti da radimo. Vi ste...niste videli, ali može se videti da smo čak i po
22 azbučnom, abecednom redu sređivali, da bi lakše pronašli određene spiskove, jer
23 smo radili... svi SUP-ovi s Kosmeta su radili u izuzetno skućenim uslovima, kad

24

25

26

27

28

29

30

1 nisu imali na raspolaganju sve...sve moguće evidencije, veoma mali prostor i
2 veoma mali broj radnika. I onda bi bilo strahovito teško pronaći određeni
3 predmet za kratak rok. Ovako smo dobili sistematizovan materijal po kome događaj
4 odmah možemo pronaći, u roku od minut. Ako se radi o krivičnom delu na štetu
5 Albanca, otvorićemo ovo, po vremenu ćemo naći, a i imamo na spisku po azbučnom
6 redu, ako imamo ime i prezime oštećenog i nalazimo u roku od minut. Da ovo
7 nemamo, bili bi nam potrebni dani da pronađemo...

8 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Hvala Vam.

9 G. NICE: [simultani prevod] Da li mogu da postavim još dva pitanja?

10 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Izvolite.

11 G. NICE: [simultani prevod]

12 P: Molim Vas da pogledate Vaš tabulator 2.4. Tu se nalazi nekoliko ovih
13 informacija koje ste Vi potpisali. Molim Vas da pogledate prvu stranu ovog
14 dokumenta. Da, prva strana. Tu vidimo naslov koji je podvučen. Molim Vas da nam
15 pročitate taj naslov?

16 O: "Podaci nisu tačni".

17 P: A koji podaci nisu bili tačni?

18 O: Podaci o nasilnim deportacijama.

19 P: A koji podaci, odnosno koje informacije o nasilnim deportacijama,
20 recite nam. Budući da Vi to niste identifikovali, mi ćemo morati detaljnije malo
21 da prođemo ovaj dokument, zajedno, ali to ćemo učiniti kasnije. No recite nam
22 sada koji to podaci nisu bili tačni u vezi sa nasilnim deportacijama. Ili pak
23 želite da malo razmislite o svom odgovoru i da nam kažete da li se ovaj dokument
24 možda ipak odnosi na ovo suđenje i da je svrha pripreme ovog dokumenta upravo
25 bila za ovo suđenje? Recite nam, dakle, o kojim se podacima radilo, budući da Vi

26

27

28

29

30

1 u ovom dokumentu se bavite tvrdnjama koje su iznešene na ovom suđenju. Objasnite
2 nam to.

3 O: Dakle, kada sam govorio o metodologiji izrade ove dokumentacije,
4 rekao sam da imaju razna poglavlja koja su propisana metodologijom. Pod A je
5 poglavlje o događajima sa smrtnim posledicama, pod B... Ako... ako me budete
6 prekinuli, opet neće biti jasno o čemu se radi, jer više puta pokušavamo
7 objasniti o čemu se radi, ali me uvek prekine neko. Pod B je poglavlje o
8 krivičnim delima na štetu Albanaca, pod B* krivična dela na štetu Srba. Tako je
9 metodologija urađena i onda, na kraju, pod ovom oznakom D stoji "nasilne
10 deportacije". To je u metodologiji. Mi smo zato ovaj dokument uradili, jer je u
11 metodologiji stajalo tako. Inače, mi nismo imali nikakvih saznanja o nasilnim
12 deportacijama, ali smo imali obavezu da sačinimo... - ono šta imamo, da
13 napišemo. Dakle, ovo je zadatak koji je zadat iz Ministarstva unutrašnjih
14 poslova - metodologijom da se iznesu podaci o nasilnim deportacijama. I mi smo
15 onda tako i postupili. Takođe, da naglasim da ni ovu informaciju nisam ja lično
16 pisao.

17 P: Pre nego što Veće odluči da odemo na pauzu, postaviću Vam poslednje
18 pitanje. Molim Vas da pogledate zadnju stranu i da pogledate prilog.

19 SUDIJA BONOMOY : [simultani prevod] Da, ali svedok nije odgovorio na
20 pitanje.

21 G. NICE: [simultani prevod] Da, on nije odgovorio na pitanje, ali
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ponekad moramo malo brže da radimo.

2 P: Molim Vas, pogledajte zadnju stranu ovog dokumenta. Ja ću Vam
3 pročitati koji je bio prilog ovog konkretnog dokumenta.

4 O: Da, ovde stoji "odgovor na tačku 7 haške optužnice".

5 P: Da. Ja ću Vam reći da je i ovaj dokument, a i da su svi ostali
6 dokumenti, načinjeni kako bi se pomoglo i kako bi se odbranio ovaj optuženi. Vi,
7 u stvari, a to nam niste rekli, Vi ste, u stvari, pokušavali u ovom dokumentu
8 2.4 da odgovorite na navode haške optužnice, zar ne?

9 O: A šta stoji u ovoj tački 7?

10 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Sada ćemo napraviti pauzu.
11 Nastavićemo sa radom za 20 minuta.

12 SUĐSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim, ustanite!

13 ... Početak pauze u 10.38h

14 ... Sednica nastavljena u 11.02h

15 SUĐSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite, molim!

16 Izvolite sjesti.

17 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Nice, izvolite.

18 G. NICE: [simultani prevod]

19 P: Gospodine Paponjak, kakav je to bio dodatak tabulatoru 2.4?

20 O: Verovatno jeste bio neki dodatak, ali ja ne mogu sada... Ne znam
21 kakav je bio.

22 P: A šta je to bilo? Šta je to bilo? Dozvolite samo da Vas podsetim da
23 shvatite u čemu je značaj ovoga. Optuženi Vas je proveo kroz veliki deo pasusa u
24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica

1 ovom dokumentu kako bi se utvrdilo da stvari koje se nalaze u ovom dokumentu su
2 istinite. Vi sada kažete da niste lično sastavili ovaj dokument, odnosno
3 dijelove ove informacije. A ja Vas sada pitam da nam kažete kakav je to bio
4 dokument u prilogu ovog izveštaja?

5 O: Pa, mislim da nije problem pribavit' taj prilog. Ja sad ne mogu
6 napamet ovde da kažem šta ima u tom prilogu. Verovatno ima nešto i taj prilog
7 postoji u dokumentaciji i u svakom momentu ga možete zatražiti i dobiti.

8 P: Da li Vi imate tu dokumentaciju sa sobom?

9 O: Ono što je bilo, što sam dobio i doneo ovde, to je, nadam se, tu. Ja
10 ne znam napamet ni šta je sve bilo tu u toj dokumentaciji koju sam doneo.

11 P: Svaki izvještaj koji dolazi sa prilogom, a mi smo videli i druge
12 izveštaje sa priložima - očekivalo bi se da prilog bude tu, uz izveštaj. Ovaj
13 prilog se poziva na tačku 7 haške optužnice, a mi znamo da se tačka 7 optužnice
14 o Kosovu odnosi na jedan istorijski detalj. I to nije relevantno. Dakle, uz ovaj
15 dokument ide prilog i da li Vi možete da nam objasnite, kao autor ovog
16 dokumenta, iako ga Vi niste pisali, šta je bilo u tom prilogu? Možete li nam to
17 reći?

18 O: Ne mogu reći jer ne znam. A sigurno je da taj prilog postoji, isto
19 kao što postoje i ostali prilozi koji ovde ne... nisu priloženi uz ostale
20 informacije. Dakle, uz svaku informaciju ima spisak priloga koji...koji...koje
21 ovde nemamo, a imaju tamo u SUP-u Peć. Dakle, verovatno i ovaj prilog, ne

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 verovatno, nego sigurno ima tamo, a ovde ga verovatno nema čim nije priložen. Ja
2 ne mogu napamet da govorim o nečemu šta ne vidim.

3 P: U prevodu Vi ste naglasili da Vi niste lično sastavili ovaj
4 izvještaj, odnosno ove informacije. U svjetlu toga, da li Vi želite da se
5 odreknete ovog izveštaja?

6 O: Ne, ja nisam lično sastavio ni jedan... ni jednu od ovih informacija.
7 Ja sam negde ranije rekao da načelnik Sekretarijata unutrašnjih poslova može se
8 izjednačiti sa menadžerom. Dakle, on ne sastavlja nijedan dokumenat, on ne
9 ispituje nijedno lice, jer to nije njegov posao. Ne ispituje nijedan drugi
10 dokumenat, on ne proučava nikakvu dokumentaciju. On je samo ovlašćeno lice koje
11 potpisuje akta i, između ostaloga, ima i druge poslove.

12 P: A ko je onda sačinio ovu informaciju, informaciju 2.4?

13 O: Objasnio sam i to, da su sve informacije...

14 P: Ja bih želeo ime. Ja bih želeo ime. Ko je sastavio ovaj dokument pod
15 brojem 2.4?

16 O: Ovo je rađeno, koje - 2000 i koje godine? 2002. godine. Ja ne mogu
17 sad da se setim ko je lično i to mi nije bilo bitno ni tad. To su bili moji
18 najbliži saradnici, stručnjaci iz te oblasti.

19 P: Vi ne možete da govorite o sadržaju ovog dokumenta, jer to nije Vaš
20 dokument. To je sastavio neko drugi, je li tako?

21 O: O sadržaju ovog koji je preda mnom, mogu, a mogao bih i o sadržaju
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 tog drugog, kada bi bio tu preda mnom.

2 P: Ali kako možete da pričate o sadržaju dokumenta koji je sastavio neko
3 drugi? Ne možete da imenujete tu osobu. Ne možete da kažete ko je bio izvor
4 informacija. Kako možete da govorite o sadržaju takvog dokumenta, gospodine
5 Paponjak?

6 O: Pa, po toj logici ja ne bih mogao da govorim ni o čemu, jer nijedan
7 od tih, nijedan posao od tih konkretnih nisam ja radio. Onda ne bih mogao da
8 govorim ni o radu SUP-a kojim sam rukovodio. Ne bih mogao ni o čemu, jer to
9 nisam ja neposredno izvršavao.

10 P: Mislím da možete da govorite o jednoj ili dve stvari u vezi sa SUP-
11 om, ali to ćemo da ostavimo po strani. U ovom trenutku dajte da se fokusiramo na
12 ovaj dokument. Nijedna od informacija koju smo ovde pogledali nije informacija
13 koju ste Vi pripremili.

14 O: Da, tako je.

15 P: Da li možete da imenujete autore bilo koje od tih informacija?

16 O: Ja mogu da Vam imenujem ekipu, možda, koja je radila. Kompletan tim.
17 To je timski rad. Nije radio nijedan pojedinac.

18 P: Dakle, čak i ovaj dokument nije odraz opservacija, iskustava,
19 saznanja jedne osobe, već je to kompilacija, to je složeni dokument koji se
20 sastoji od pogleda i iskustava čitavog broja ljudi. Je li tako?

21 O: Ne samo pogleda i iskustava, nego i razgovora, ostalih dokumenta i
22 svih drugih načina saznanja. Više ljudi. Tako je.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: A koliko je bilo ljudi u tom timu?

2 O: Svi načelnici odeljenja, šefovi odseka, komandiri policijskih stanica,
3 tako da je to ekipa koja je brojala, u zavisnosti od poslova, između pet i 15
4 članova.

5 P: Da li su ti ljudi stalno radili s Vama u SUP-u u egzilu ili su oni
6 bili raspoređeni po teritoriji Srbije i Crne Gore i slali svoje priloge putem
7 pisama, telefonskih poziva, *e-maila* ili na bilo koji drugi način? Dakle, kako je
8 to rađeno?

9 O: Ljudi su dolazili na izmešteno komandno mesto i radili su tu timski.
10 Dakle, povlačeni su iz SUP-ova u kojim su bili radno angažovani za potrebno
11 vreme, obavljali su te poslove i vraćali se na svoje zadatke u SUP-ove.

12 P: Da li postoji ikakav zapis o tim sastancima?

13 O: I zapis i dokumentacija. Zapisnici sigurno nisu vođeni, ako ste na to
14 mislili, ali beleške odgovarajuće postoje.

15 P: A da li je to nama na raspolaganju?

16 O: Radi se o radnim beležnicama koje mi svi vodimo u toku rada i to Vam
17 može biti na raspolaganju, ukoliko to zatražite.

18 P: Rekli ste da možete imenovati tim. U ovom trenutku nam ne treba
19 spisak imena, jer bi to uzelo malo vremena, ali Vi biste mogli da navedete sva
20 ta imena, je li tako?

21 O: Da.

22 P: Tokom sledeće pauze, uz dozvolu Vijeća, ja ću Vas zamoliti da
23 napišete ta imena na komadu papira kako bismo uštedeli na vremenu. A sada ćemo
24 se malo da vratiti hronološki u vremenu, ako je moguće. Vi ste bili saobraćajni

25

26

27

28

29

30

1 policajac. Je li tako?

2 O: Da, tako je.

3 P: S obzirom na stvari koje su se desile na Kosovu, nakon što ste se Vi
4 tamo preselili, osim toga, Vi ste sve vrijeme bili saobraćajni policajac, a u
5 najnovije vreme bili ste u Užicama u Srbiji, je li tako?

6 O: Ne, nije tako.

7 P: A da li ste ikada bili raspoređeni na radno mjesto u Užicama, u
8 Srbiji?

9 O: Ne.

10 P: Gdje je bilo Vaše posljednje radno mesto u Srbiji, prije nego što ste
11 otišli na Kosovo?

12 O: U Ša...Čačku.

13 P: A koji je bio Vaš čin i koja je bila Vaša funkcija tamo?

14 O: Posljednja funkcija je bio...bila šef Odseka za bezbednost
15 saobraćaja. Mislím da tad nije bio čin. Bilo je zvanje, bio sam viši inspektor
16 prve klase. To je bilo poslednje, a pre toga ja nisam bio sve saobraćajni
17 policajac. Radio sam u odeljenju policije SUP-a Čačak na jednom od radnih mesta
18 inspektora.

19 P: Čime ste se bavili?

20 O: Operativno-preventivnim radom, stručnom obukom i zakonitošću u radu
21 jedinica policije.

22 P: Operativno-preventivni rad, da li to uključuje i detektivski rad,
23 antiterorističko delovanje ili ne?

24 O: Pa uključuje kompletan operativno-preventivni rad u jedinicama
25 policije. Znači, ako posmatrate suzbijanje kriminaliteta i rasvetljavanje
26 krivičnih dela pod pojmom detektivski rad, onda da. Ja sam bio inspektor u SUP-u

27

28

29

30

1 koji je objedinjavao te poslove za područje Sekretarijata.

2 P: Da budemo konkretni u vezi s tim. Da li ste Vi ikada bili vodeći
3 policajac u timu koji je vodio istragu o ubistvu, ubistvu na domaćem terenu, u
4 Srbiji, na primer?

5 O: Ne.

6 P: Da li ste ikada bili policajac koji je vodio tim u istrazi o
7 ozbiljnim pitanjima trgovanja drogom ili krivičnih dijela vezanih za drogu u
8 Srbiji?

9 O: Ne.

10 P: Da li ste ikada bili policajac koji je vodio tim koji je radio
11 istragu u vezi sa provalama u domaćinstva u Srbiji?

12 O: Ne. To su sve poslovi kriminalističke policije u kojoj ja nisam
13 radio.

14 P: Na početku Vašeg svedočenja možda je bilo izvjesnih nepreciznosti o
15 datumu Vašeg dolaska u Peć. U jednom trenutku se pominjala jedna, a u drugom
16 trenutku druga godina. Možete li tačno da nam kažete koje godine ste, u stvari,
17 došli u Peć?

18 O: 1992. godine u avgustu mesecu sam raspoređen iz Čačka na isto radno
19 mesto koje sam obavljao u Čačku.

20 P: Da li postoji mogućnost da je Vaš raspored na posao u Peć bio ranije,
21 1990. godine?

22 O: Ne, nije...nije bilo... nisam bio ranije raspoređen, ali sam bio u
23 Peći i ranije. To je bilo na kraće vreme.

24 P: Šta ste radili?

25 O: Radio sam razne poslove u okviru združenog odreda milicije i kasnije
26 u okviru posebne jedinice milicije.

27

28

29

30

1 P: Izvinite, to nam mnogo ne pomaže. Da li je to bio posao saobraćajne
2 policije ili nešto drugo?

3 O: Ne, nije bio posao saobraćajne milicije, bio je posao milicije,
4 policije opšte nadležnosti. Bio sam komandir jedinica /sic/.

5 P: Kad je to bilo?

6 O: To je bilo u periodu pre 1990., 1990. godine.

7 P: Da li je to imalo ikakve veze s terorizmom?

8 O: Pa, mi to tad nismo posmatrali kao terorizam, ali bilo je nasilnih
9 demonstracija. Imalo je veze s tim.

10 P: Čak i ako ste tek stigli 1992. godine, znali ste da su gotovo svi
11 policajci, kosovski Albanci, već bili otpušteni iz pečke policijske stanice
12 1990. godine, je li tako?

13 O: Nisu bili otpušteni, napustili su sami.

14 P: A da li ste Vi kada ste tamo došli 1992. godine bili jedna vrsta
15 zamjene za policajce kosovske Albance?

16 O: Ne, ja nisam bio zamjena. To je novoformirano odjeljenje.

17 P: Da li oni nisu imali odjeljenje saobraćajne policije ranije?

18 O: Nisu.

19 P: Kada ste stigli u Peć, da li ste početkom devedesetih prošli obuku u
20 jednoj drugoj zemlji, odnosno u jednoj drugoj državi?

21 O: Ne.

22 P: Sa jednim odredom vojnika, ljudi?

23 O: Ne.

24 P: Vi ste bili jedan od tri zamjenika Vlahoviću, je li tako?

25

26

27

28

29

30

- 1 O: Nije tačno.
- 2 P: Ko je bio načelnik SUP-a?
- 3 O: Aaa... u momentu kada sam došao?
- 4 P: Da.
- 5 O: Bio je gospodin Ljubomir Mikulović.
- 6 P: Da li je kasnije bio Vlahović?
- 7 O: Jeste bio kasnije.
- 8 P: A da li je struktura bila takva da je Vlahović imao trojicu ljudi na
9 Vašem nivou koji su njemu podnosili izvještaje?
- 10 O: On je imao više ljudi od trojice na mom nivou koji su njemu bili
11 podčinjeni i podnosili izveštaje.
- 12 P: Da li su ti ljudi koji su bili na Vašem nivou, čak i ako Vi niste
13 bili među njima, da li su oni otišli na obuku u Bosnu?
- 14 O: Na mom nivou?
- 15 P: Da. Na Vašem nivou.
- 16 O: Ne.
- 17 P: A da li su ljudi na nižem nivou otišli na obuku u Bosnu?
- 18 O: Ja mogu da govorim o mom odelenju, za šta znam - nije bio niko. Da li
19 je neko iz drugih odeljenja bio, ja to zbilja ne mogu znati.
- 20 P: Gospodine Paponjak, Vi ste bili u mogućnosti da govorite vrlo
21 općenito o svim aktivnostima SUP-a, posebno Vašeg tima, molim Vas da razmislite
22 i da nam odgovorite na pitanje: da li su ljudi iz SUP-a u Peći otišli na obuku u
23 Bosnu? Pokušajte da nam pomognete.
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30

1 O: Ja sam mogao da govorim uopšteno o svim aktivnostima na osnovu toga
2 šta je moj tim kasnije radio i bio sam, dakle, neposredno zainteresovan za to da
3 to znam. A šta se dešavalo u tom periodu, ja nisam bio ni zainteresovan da znam,
4 nego sam bio zainteresovan da radim moj posao. Dakle, iz tih razloga ja ne mogu
5 da govorim, niti znam da li je bilo, jer mene je prvenstveno interesovao rad u
6 okviru mog odeljenja: da ga organizujem što bolje da se što bolje izvršavaju
7 poslovi.

8 P: Da li ste čuli za obuku koju su obavili možda Arkan i njegovi ljudi
9 za ljude iz Peći? Moguće da je to bilo na mjestu Amajlije u Bosni, južno od
10 Bijeljine? Da li ste čuli za to?

11 O: Nikad nisam čuo.

12 P: Vi ste ispričali priču koja je pokrila period devedesetih godina i
13 ukoliko ja to nisam propustio, pogrešno shvatio, kosovski Albanci su radili loše
14 stvari, a Srbi nisu uradili ništa loše, je li tako - u tom periodu devedesetih
15 godina, pa sve do sukoba?

16 O: Ja to nisam tako rekao.

17 P: Pa, recite nam onda, ako niste to tako rekli, šta su Srbi uradili
18 protiv Albanaca u tom periodu. Da počnemo sa nastavnicima. Da li su oni
19 otpušteni zato što nisu htjeli da se zakunu na lojalnost na svojim radnim
20 mestima?

21 O: Ja nisam nikad govorio o kategorijama Srbi - Albanci, loši - dobri.
22 Ja sam uvek ljude delio na, po onom kako rade i kako se ponašaju. Dakle, bilo
23 šta što bi mi bilo stavljeno u usta da sam rekao da su Albanci bili loši, to
24
25
26
27
28
29
30

1 nije tačno. Da li su i zbog čega nastavnici otpušteni, ja ne znam. Moja supruga
2 je nastavnik koja je radila na Kosmetu i ona je radila i sa Albancima i sa
3 Srbima.

4 P: Molim Vas da pogledamo dokazni predmet 205. Bojim se da je to samo na
5 engleskom. Stavićemo ga na grafoskop i ja ću Vam pročitati kratke pasuse kojima
6 želim da se pozabavite, ali želim Vam dati još jednu mogućnost da razmislite
7 da li nam možete, uopšteno reći, šta su to Srbi uradili protiv Albanaca
8 devedesetih godina, pa sve do sukoba, nešto što je bilo loše, nešto što bi se
9 smatralo krivičnim ponašanjem, nešto što je bilo, za Vas, neprihvatljivo. Recite
10 nam šta su oni radili.

11 /.../

12 Gospodine Paponjak, šta su radili?

13 O: Ah, ja sam shvatio da hoćete da mi pokažete prvo nešto, pa da me
14 pitate oko toga. Ja mogu da govorim o tome da li su nešto radili pripadnici
15 saobraćajne policije u to vreme loše, jer to je bio predmet mog rada i mog
16 interesovanja. O ostalim oblastima ja ne mogu da govorim da li je bilo nečeg
17 lošeg ili nije i s jedne i s druge strane. Dakle, ako raspoložete podatkom da
18 su pripadnici saobraćajne policije...

19 P: Mogu li samo da Vam postavim pitanje u vezi s tim? Da li Vi zaista
20 tvrdite da niste imali nikakva saznanja o aktivnosti policije osim saobraćajne
21 policije? Da li je to Vaš iskaz?

22 O: Ne da nisam. Ne može se reći da nisam imao nikakva saznanja, ali i
23 ako sam ih imao, to ne mora da znači da je trebalo toga da se sećam, da ih

24

25

26

27

28

29

30

1 pamtim ili da o tome... ne mogu kvalifikovano da govorim.

2 P: Da li možemo pretpostaviti da Vi niste imali nikakvih saznanja o
3 aktivnostima srpskih civila koji bi mogli biti kažnjivi, jer Vi ste se... Vi ste
4 bili saobraćajni policajac, niste se bavili krivičnim djelima?

5 O: Tako je.

6 P: I niste imali nikakvih saznanja o paravojnim aktivnostima paravojnih
7 formacija koje su djelovale u području Peći, je li tako?

8 O: Ja nemam saznanja ni da su djelovali.

9 P: Vidite, ja ću se vratiti na to kad se budemo kasnije bavili dokaznim
10 predmetima. Ako su to Vaša saznanja, kada ste Vi potpisivali sva ta dokumenta
11 2002. godine, osim onih dokumenata koji su se odnosili na djelovanje saobraćajne
12 policije, Vi niste imali nikakva... niste bili u poziciji da potpisujete i da
13 garantujete tačnost takvih dokumenata uopšte, je li tako?

14 O: Nije tako, jer onda ja ne bih bio u poziciji da radim sa mojim
15 ljudima, ako nisam siguran u ono što oni rade. Dokle se god ne utvrdi da oni
16 nisu radili kako treba, ja verujem da rade kako treba i potpisujem ono šta oni
17 urade.

18 P: Dozvolite da preformulišem svoje pitanje - time što ću dodati još
19 nešto u njega. Kada ste Vi potpisivali sva ta dokumenta 2002. godine, osim
20 dokumenata koji su se odnosili na djelovanje saobraćajne policije, Vi na osnovu
21 Vaših vlastitih saznanja niste bili u poziciji da potpisujete ta dokumenta i da
22 garantujete njihovu tačnost, je li tako?

23 O: Na osnovu mojih vlastitih saznanja nisam mogao. Ali da bi načelnik
24
25
26
27
28
29
30

1 Sekretarijata unutrašnjih poslova nešto potpisao, po Vašem ispada da bi trebalo
2 da on to lično provjerava, da on svakog kriminalca ispituje, da on svaki akt
3 čita. To proističe iz Vašeg pitanja. Ja potpisujem ono šta mi pripremi načelnik
4 Kriminalističke policije...

5 P: Mislim da sam dobio odgovor na moje pitanje. Hvala Vam lijepo. Ovdje
6 sada pred nama imamo dokument, dokument *Human Rights Watcha*. To je njihov
7 izvještaj. Ovo je iz marta 1993. godine. Zamoliću da se na grafoskop stavi dno
8 stranice 25, a onda ćemo pogledati stranicu 26. Dok poslužitelj to pronalazi,
9 bilo je opšte poznato i Vi ste to znali devedesetih godina da su međunarodne
10 organizacije koje su se bavile ljudskim pravima kritikovale, i to jako
11 kritikovale, aktivnosti policije i drugih organa na Kosovu, je li tako?

12 O: Meni to nije poznato.

13 P: Pomozite nam kod sljedećeg: zar Vam niko nikada nije skrenuo pažnju,
14 Vama kao policajcu, čak ni 2002. godine kada ste razmatrali rad drugih
15 policajaca, zar Vam niko nije skrenuo pažnju na žalbe u vezi sa ozbiljnim
16 greškama policajaca na Vašoj teritoriji?

17 O: 2002. godine mi niko nije skretao pažnju na to. Ja ne znam, bilo je
18 raznih tih organizacija, ali nisam pratio njihov rad, šta su pisali, čim su se
19 bavili.

20 P: Da pogledamo ovaj pasus. Ja ću ga pročitati naglas. Pod naslovom
21 "Policija zlostavlja civile u odgovor na navodno albansko nasilje". Drugi pasus,
22 na primer: "4. jula 1993. godine, jedan policajac je ubijen na kontrolnom punktu
23 policije, na ulazu u Peć. Niko nije uhapšen u vezi sa ovim incidentom. Srpske
24 vlasti tvrde da je ova smrt rezultat djelovanja albanskih terorista." Da
25 li se sjećate tog incidenta?

26 O: Ja se ne sećam da je 4. jula 1993. godine ubijen policajac u Peći.

27 P: Vidite, ovaj izvještaj koji je zasnovan na intervjuima s ljudima u to
28 vrijeme ide dalje i opisuje kako je predsjednik *Human Rights* vijeća, Vijeća za

29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 ljudska prava u Peći rekao: "Mi ne znamo kako je došlo do ovog incidenta. Mi
2 znamo da je policija ispitivala i premlatila seljane, seoske vođe i da su
3 pretukli najmanje 148 ljudi." Riječ je o području koje je pokrivala Vaša
4 policija. Molim Vas da se stavi sljedeća stranica dokumenta na grafoskop. Da li
5 je to tačno, gospodine Paponjak? Da bismo mi imali tačnu predstavu o situaciji u
6 Peći u deceniji o kojoj ste nam Vi pričali, to je gotovo decenija, dakle, da li
7 je tačno da se u odgovoru na navodno albansko nasilje ili terorizam policija se
8 odnosila nasilno prema civilima? Da ili ne?

9 O: Ja za ovaj slučaj prvi put čujem. Ne znam ni da je poginuo policajac
10 u Peći 4. jula 1993. godine, a pogotovo za ovo ostalo šta sam od Vas čuo.

11 /nedostaje audio zapis/
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23

24 P: Idemo dalje. Stranica 33, molim.

25 Želim da shvatite i da nam date komentar o javnom, o objavljenom
26
27
28
29
30

1 materijalu koji opisuje život u Vašem gradu.

2 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Pretpostavljam da ne znate ime
3 policajca, gospodine Nice?

4 G. NICE: [simultani prevod] Samo trenutak. Mislim da nemam ime iz ovog
5 izvora. Ako budem mogao da pronađem ime, ja ću to učiniti. Ovi razgovori su
6 obavljani u oktobru 1993. godine. Moguće je da imam to ime u nekom drugom
7 dokumentu. Moguće čak i da je ovdje. Ako sada pogledamo stranicu 33, pri dnu
8 stranice se govori o napadima na albanske radnje i tržnice. Vi, kao saobraćajni
9 policajci, ste bili u gradu. Viđali ste šta se dešava. Je li tako, gospodine
10 Paponjak?

11 O: Da, na ulicama.

12 P: Ovde imamo sljedeće: "Brojni Albanci širom Kosova prijavljuju da se
13 policija upliće u njihove radnje, poduzeća i u tipičnom scenariju policija je
14 napadala albanske radnje i zahtjevala sav...sav novac, svu gotovinu, kao što je
15 Ismailj Keljmendi /Ismail Kelmendi/ opisao u Peći." On govori o jednom incidentu
16 6. septembra kada su pripadnici Državne bezbjednosti došli u njegovu radnju i
17 tražili pare od njega i onda ga pretukli. Udarali ga po licu, prijetili da će ga
18 ubiti kako bi došli do tog rezultata. Da li je tako nešto bilo ono što se
19 dešavalo u Vašoj policijskoj stanici?

20 O: Peć nije veliki grad, a građani poznaju policajce po imenu i
21 prezimenu. Građanin koji je dao ovakvu izjavu, trebao je da dâ izjavu i ko ga je

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 pretukao. I ovaj slučaj meni nije poznat i ja ne mislim i zbog čega...zbog čega
2 bi i sve i ako se desio, zbog čega bi trebalo ja o njemu da znam.

3 P: Morate da shvatite, ja Vas molim da shvatite, gospodine Paponjak, da
4 ste Vi ovde došli na poziv optuženog kako biste pokrili čitavu teritoriju Peći,
5 sve zločine koji su tamo počinjeni i kako biste to sve stavili u kontekst.
6 Dakle, ja samo pokušavam da ustanovim šta ste Vi znali o događajima koji su bili
7 poznati javnosti. Molim Vas sada sledeću stranu, 86 stranu i to naslov "Suđenje
8 četvorici Albanaca u Peći". Tu stoji da 1. oktobra 1991. godine - dakle, malo
9 pre nego što ste Vi došli tamo, da se grupa od otprilike 50 Albanaca sastala u
10 kući Sadri Šale /Sadri Shala/, u selu Dobra Voda /Ujmir/. Nekoliko njih su bili
11 pripadnici Nacionalnog pokreta Republike Kosovo, večerali su i razgovarali o
12 političkoj situaciji na Kosovu. Dve godine kasnije policija je uhapsila
13 nekolicinu njih, mučila ih dok nisu potpisali takozvana priznanja koja su
14 pripremili policajci. Sad, nećemo se baviti tu svim detaljima u vezi sa tim
15 suđenjem, no recite nam da li se tako nešto dešavalo u Vašoj policijskoj stanici
16 i da li su o tome javno... da li su takve podatke javno objavljivale slične
17 ovakve organizacije.

18 O: Ne, ja nisam ni čitao ovakve izveštaje. Nisam ih imao u rukama. Ja
19 prvi put i vidim ovde nešto tako.

20 P: Možete li nam objasniti da ukoliko su se takve stvari dešavale, kako
21 je moguće da su se takve stvari krile od, recimo, jednog višeg policajca kao što
22 ste Vi bili?

23 O: Pa, ne kažem ja da se to krilo. Prvo je pitanje da li se to desilo,
24 da li mi to imamo evidentirano kao događaj ili nemamo. Ovo sve može biti i
25 nekakav događaj koji nije postojao ili mi nismo imali saznanja o tom.

26

27

28

29

30

1 P: Molim da stranu 97 stavi na grafoskop. Hteo bih da nešto bude jasno u
2 vezi s ovim dokumentima. Stvarnost života u Peći devedesetih godina, nakon što
3 su kosovski Albanci, policajci, uklonjeni sa svojih radnih mesta i nakon drugih
4 događanja - tamo je, u stvari, bio život koji je vođen pod paskom policijske
5 države i Vi ste, u stvari, bili deo te policijske države. Da li shvatate šta
6 hoću da kažem?

7 O: Da, razumeo sam šta hoćete da kažete.

8 P: Ako pogledamo sada stranu 97, Vi ćete prihvatiti da prisustvo bilo
9 kakvih pripadnika paravojske ima destabilizirajući efekat na zajednicu, budući
10 da oni ne mogu biti sigurni da će biti na pravi način zaštićeni od drugih organa
11 - dakle, od policije i od vojske. Da li prihvatate to?

12 O: Prihvatam kao jedan način razmišljanja samo.

13 P: U redu. U ovom paragrafu, na strani 97 gde se govori o pripadnicima
14 paravojske na drugim mestima - naravno, kasnije ćemo videti mnogo više detalja o
15 paravojsci, no tu stoji: "Albanske grupe za ljudska prava tvrde da severozapadno
16 od Peći se nalazi baza paravojskih grupa. Prema informacijama LDK Peći,
17 pripadnika Saveta za ljudska prava u Peći postoje tri vrste kasarni u gradu:
18 jedna kasarna je za redovnu policiju, druga za redovnu vojsku, a treća za
19 paravojsku." A onda jedan Albanac kaže sledeće: "Ima toliko puno Srba sa oružjem
20 ovde, u uniformama, onih koji nisu u uniformama, ima paravojske, zatim oni koji
21 nisu paravojska. Prosto je nemoguće reći ko je ko."

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Da li je ovo možda malo bolja i tačnija slika situacije u Vašem gradu od
2 one slike koju ste nam predstavili u proteklih nekoliko dana?

3 O: Ovo nije tačno. Moguće je da su oni davali ovakve iskaze da bi
4 opravdali prisustvo njihovih jedinica koje su oni već formirali i obučavali po
5 šumama i terenima oko gradova. Inače, ovo nije tačno, prisustvo u to vreme
6 nekakvih paramilicija ili nečeg tako sličnog, jer mi smo se međusobno poznavali.
7 Svakog policajca sam ja poznavao i mene je poznavao svaki policajac. Dakle, nije
8 mogao neko da bude u policijskoj uniformi ili čak jedinica da bude, a da...da mi
9 to ne uočimo. Dakle, ovu paramiliciju su uočavali jedino izvori ovog *Human*
10 *Rights Watcha*, kako se zove...

11 P: 1994. godine održan je veliki broj suđenja policajcima, preko 100,
12 zar ne?

13 O: O tome je bilo priče u gradu. Pričalo se da je lišena slobode jedna
14 grupa pripadnika takozvanog ilegalnog MUP-a Republike Kosovo /Republika e
15 Kosovës/ koji je bio formiran, to je ta parapolicija, ali parapolicija -
16 Albanci, a ne parapolicija - Srbi... i moguće je da se ovi iskazi odnose na tu
17 parapoliciju.

18 P: I njima je suđeno. Da li se sećate, u stvari, ko je bio istražni
19 sudija?

20 O: Ne, ja sa tim nisam imao nikakvih dodira.

21 P: Da li Vam ime Danica Marinković bilo šta znači?

22 O: Ime Danica Marinković mi znači nešto, ali nema nikakve veze sa Peći.
23 Ja sam bio ime prvi put čuo možda 1999. godine.

24 P: I ti policajci kojima je suđeno, njima su izrečene veoma duge
25
26
27
28
29
30

1 zatvorske kazne - dakle tim pripadnicima parapolicije, zar ne?

2 O: Ne znam koje su kazne dobili.

3 P: I mnogi su poslani na odsluženje kazne u zatvor u Dubravi, zar ne?

4 O: Ni to mi nije poznato.

5 P: Idem malo napred pre nego što se vratimo hronološki na to vreme. U
6 vreme bombardovanja zatvora "Dubrava", veliki broj zatvorenika su, u stvari,
7 bili politički zatvorenici, zar ne?

8 O: Ne znam ja šta Vam je to "politički zatvorenik". Tamo su bila lica
9 koja su osuđena za krivična dela, optužena pa im predstoji suđenje ili lišena
10 slobode zbog postojanja osnovane...osnovane sumnje da su učinila upravo teška
11 krivična dela.

12 P: Kao što je okupljanje kako bi se razgovaralo o politici?

13 O: Ja ne znam da je neko za to osuđen.

14 P: Pogledajmo sad dokazni predmet 188, molim Vas. Možda će to da nam
15 pomogne kako bismo sve stavili u jednu hronološku perspektivu.

16 Ovo je jedan drugi izveštaj, opet od *Human Rights Watcha*, datum je
17 decembar 1996. godine. Ali pogledajmo prvo stranu 16 ovog dokumenta. Negde
18 otprilike na polovini ove strane, godina je 1996., dakle nakon suđenja
19 policajcima. Tu stoji sledeće: "28. avgusta tri granate su bačene na policijsku
20 stanicu u Lolopaku u blizini Peći. Nije bilo žrtava, ali je došlo do znatnog
21 oštećenja. Tog istog dana inspektor srpske policije, Ejup Bajgora /Ejup Bajgora/
22 ubijen je vatrom iz automatskog oružja u blizini njegove kuće u Ljupću, odnosno
23 Donje Ljupće /Lupq i Poshtëm/ u blizini Podujeva /Podujevë/." I na kraju: "26.
24 oktobra srpski inspektor Miloš Nikić i, takođe, još jedan zaposleni, Dragan

25

26

27

28

29

30

1 Rakić, su dočekani u zasedi i ubijeni od strane nepoznatih napadača u selu
2 /?Surkiš/ /Surkish/ u blizini Podujeva. Albanske vođe i srpski zvaničnici su, i
3 jedni i drugi, negirali bilo kakvo učešće u ovom nasilju i optuživali su drugu
4 stranu da je provocirala taj konflikt. U međuvremenu, jedna organizacija koja je
5 prethodno bila nepoznata, a to je Oslobodilačka vojska Kosova, je preuzela
6 odgovornost za te napade." Ovde ću se zaustaviti. Da li se Vi sećate ručnih
7 bombi koje su bačene u blizini te policijske stanice?

8 O: Ja ne znam. Ovakva policijska stanica ne postoji.

9 P: Da li se sećate da su Vaše srpske kolege policajci poginuli otprilike
10 oko ovog datuma 1996. godine?

11 O: Ja se sećam da je bilo ubistava policajaca i 1996. i 1997. godine.
12 Sad ne mogu tačno vremenski locirati pogibije ovih kolega i ovo nije bilo na mom
13 području.

14 P: Da li ono što se sugerije u ovom izveštaju, a to je 1996. godine, da
15 su prvi put korišćene reči "Oslobodilačka vojska Kosova" i to kada se radilo o
16 velikom nasilju i ubistvima, kada je to bilo poznato? Dakle, da li je to u
17 skladu sa onim čega se Vi sećate iz tog perioda?

18 O: Ja se u to vreme nisam bavio tim poslovima. Znam da su se
19 pojavljivale razne grupe koje su se nazivale Narodna vojska, Oslobodilačka
20 vojska, da su... se... da se njihove baze bile na Čičavici /Qiqavicë/ i ostalim
21 planinama za obuku. Je ne znam kad se tačno pojavio taj termin "Oslobodilačka
22 vojska Kosova" jer se u to vreme nisam bavio tim poslom.

23 P: Gospodine Paponjak, čak i ako niste u ono vreme čitali ovaj izveštaj
24 ili ako niste znali za njih, složićete se da se u ovom izveštaju spominju,
25 odnosno, da se ovaj izveštaj bavi nasiljem koje su Albanci sprovodili nad
26
27
28
29
30

1 Srbima. I ja Vam kažem da, ukoliko biste imali priliku da pročitate ovaj
2 dokument, videli biste da se radi o jednom uravnoteženom, nepristranom
3 dokumentu. Sad bih zamolio poslužitelja da na grafoskop stavi stranu 18 i to
4 donji deo, a zatim stranu 19.

5 O: Na osnovu ovog jednog primera da zaključim da se radi o nepristrasnom
6 dokumentu?

7 P: Naravno, Vi, ukoliko možete, možete da pogledate čitav dokument, ali
8 skrećem Vam sad pažnju na sledeće: ovde se govori o kršenjima pravičnog
9 postupka. Vi ste, naravno, bili saobraćajni policajac, ali ako pogledamo stranu
10 19, videćemo da se tu spominje jedan advokat iz Peći, Adem Bajri /Adem Bajri/.
11 On je bio advokat u Peći, zar ne? Vi ste rekli kako su se svi poznavali u tom
12 malom gradu. Dakle, Adem Bajri je bio advokat iz Peći, zar ne?

13 O: Pretpostavljam da jeste.

14 P: Zar ga ne poznajete? On je bio poznat po tome što je branio one ljude
15 koji su bili optuženi za politička krivična dela.

16 O: Zbog...zbog čega bih ja morao da ga poznajem?

17 P: Ako ga ne poznajete i ako ne možete da nam pomognete u vezi s ovim,
18 idem dalje. Ali, jednostavno, kako bismo shvatili - kada se bavimo Vašim
19 dokumentima - radi se o sledećem: Vi... ne postoje nikakva saznanja o krivičnim
20 istragama, a sad nemate nikakva saznanja o tome kako su sudovi funkcionisali. Da
21 li je to tačno?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Pa kakva saznanja ja da imam o tome? Pitaćete verovatno o konkretnim
2 presudama i to. Ja znam da postoje sudovi, da sudovi rade, da rade u skladu sa
3 zakonima i to je za mene dovoljno saznanje. A konkretne presude ili advokat Adem
4 Bajra, oni meni nisu bili bitni u životu. Ja sam imao svoj posao i svoj život.
5 Ne treba meni *Human Rights Watch* da utvrdim šta se dešavalo tamo, jer ja to
6 znam.

7 P: Da li ste ga poznavali po imenu?

8 O: Ne, nisam poznao, nego sam pročitao ovde na vrhu ovog pasusa.

9 P: U redu. Pređimo onda na stranu 20. Ovde vidimo izveštaj o suđenju
10 onim policajcima, a Vi se nečega sećate u vezi sa tim. I tu stoji...

11 Molim da se stavi dno strane na grafoskop.

12 Tu stoji: "Novembra i decembra 1994. godine 136 etničkih Albanaca su
13 bili uhapšeni zbog toga što su formirali paralelnu albansku policijsku snagu.
14 Svi oni su pre toga bili jugoslovenski policajci i svi su oni bili aktivni u
15 policijskom sindikatu." Mislim da ste Vi takođe spominjali sindikat kada ste
16 odgovarali na pitanja ovog optuženog. Da li se sećate toga?

17 O: Oni su sebe nazivali "sindikatom", ali to nije bio sindikat, nego je
18 bio... policija, njihova, ilegalna.

19 P: U izveštaju dalje stoji: "U različita vremena tokom 1995. godine,
20 njih 117 su proglašeni krivim. Izrečene su im kazne zatvora u rasponu od jedne
21 do osam godina. Do oktobra 1996. godine neki od njih su bili pušteni na
22 slobodu."

23 Da li se toga sećate? Da li se sećate svojih bivših kolega, policajaca
24
25
26
27
28
29
30

1 Albanaca, budući da su oni bili Vaše bivše kolege? Dakle, da je nekima od njih
2 suđeno, da su neki od njih osuđeni, a neki pušteni posle toga?

3 O: Ne. Ne, ja ne znam ni da su osuđeni. Ne znam ni da su pušteni.

4 P: Zatim se kaže, u vezi sa ovim branjenicima - policajcima, sledeće: da
5 Helsinki... *Human Rights Watch* su razgovarali sa advokatima branjenika, čak i sa
6 nekim od branjenika koji su govorili o tome da je korišteno mučenje kako bi se
7 izvukla priznanja od njih. Da li se tako nešto radilo u Vašoj policijskoj
8 stanici? Da li se to desilo tamo?

9 O: Ne.

10 P: A kako to znate?

11 P: Pa ja znam šta se dešavalo u mojoj...mojoj policijskoj stanici,
12 odnosno policijskim stanicama, pošto sam ih imao više. Znae, u mojim
13 policijskom stanicama to se nije dešavalo.

14 P: Ako Vi niste bili istražitelj, ako niste bili prisutni u prostoriji
15 tokom saslušanja i ako nikada niste bili na čelu bilo kakve istrage, čak ni u
16 vezi provala u kuće, kako Vi možete da nam kažete da se takve nasilne stvari
17 nisu dešavale?

18 O: Da se nešto nije dešavalo u objektima u kojima ja radim...

19 OPTUŽENI: /prevod engleskog transkripta: "Gospodine Robinson."/

20 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Miloševiću.

21 OPTUŽENI: Ja oklevam da intervenišem pošto očekujem da će da se postavi
22 neko pitanje, ali pošto se nikako ne postavlja, ja sad moram da intervenišem.

23 Gospodinu Niceu je veoma dobro poznato jer je ovde svedočila istražni
24
25
26
27
28
29
30

1 sudija Danica Marinković, a bilo je i drugih svedoka koji govore o zakonima... -
2 on bi morao da zna da istrage ne vode... ne vode policajci, nego vodi istražni
3 sudija. I to je naglasio i gospodin Paponjak par puta. Istrage se, po našem
4 zakonu, vode od strane istražnog sudije. A gospođa Marinković je ovde
5 objašnjavala kako je saslušavala osumnjičene. U prisustvu tužioca, advokata
6 osumnjičenih i tako dalje, tako da ovakve tvrdnje samo jednostavno maltretiraju
7 svedoka.

8 Drugo, gospodin Nice govori...

9 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, mislim da nema
10 ničeg neprikladnog u tom pitanju. Pitanje je bilo: "Ako niste bili istražitelj,
11 ako niste bili prisutni u prostorijama gde su se vršila saslušanja, kako
12 možete da nam kažete da se te stvari nisu dešavale?" Na svedoku je da odgovori.

13 G. KAY: Ako ja mogu nešto da kažem?! Evo, ja sam bio miran. Vrlo
14 pažljivo i sa interesovanjem sam slušao šta se govori. A o čemu se radi:
15 neko iz *Human Rights Watch* je razgovarao s nekim od advokata branjenika i onda
16 je taj neko rekao da se mučilo u policijskoj stanici u Peći. Pa, da se svi
17 predmeti vode i da se sude samo na osnovu takvih stvari, bez da čak imamo i neku
18 službenu izjavu o tome, bili bismo stvarno u veoma jadnom stanju. Ja sad neću da
19 ulazim dalje u detalje, s jedne strane tužilac pokušava da utvrdi nešto što su
20 rekli neki ljudi nekim advokatima, a svedok kaže "ja ne znam da se to dešavalo".

21 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Pa, ja mislim da on pokušava da kaže
22 da svedok nije imao dovoljno osnova za svoje svedočenje.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 G. KAY: Pa nema ni tužilac. On samo prenosi ono što je neko rekao
2 advokatu odbrane i šta je izneto u nekoj knjizi.

3 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Ja ne vidim tu ništa neprikladno.
4 Molim da svedok odgovori na pitanje.

5 SVEDOK: Pitanje je bilo da li je bilo mučenja u mojoj policijskoj
6 stanici. Ja sam odgovorio da nije bilo. A sledeće je bilo kako mogu da tvrdim.
7 Mogu da tvrdim, jer takvih izveštaja nisam imao, nije se događalo. Da se nešto
8 desilo, imao bih saznanja.

9 G. NICE: [simultani prevod]

10 P: Gospodine Paponjak, ja ću se sada pozabaviti intervencijom optuženog
11 koji je rekao da u Vašem pravnom sistemu istražni sudija ima ulogu da vodi
12 istragu. Mi smo imali dokaze iz jednog drugog područja. Područja Štimlja
13 /Shtime/, Račka /Rečak/, o tome kako su istražni policajci, istražitelji, dobili
14 obavezu da uzmu izjave svjedoka u Peći, odnosno potencijalnih svjedoka. Da li Vi
15 znate da istražitelji uzimaju izjave potencijalnih svjedoka, bilo na svoju
16 osobnu inicijativu ili po nalogu istražnog sudije? Da li Vam je to poznato?

17 O: Mi uzimamo izjave po više osnova. Znači, ako to od nas traži tužilac,
18 ako traži istražni sudija, ako građanin ima da dâ neko obaveštenje, ali mi nismo
19 tu istražitelji. Mi to uzimamo kao ovlašćena službena lica Ministarstva
20 unutrašnjih poslova.

21 P: Da li znate da ili nema nikakvih prava za ljude sa kojima se obavlja
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 razgovor, da traže da njihov advokat da traže da njihov advokat bude prisutan
2 ili jednostavno to je bila policijska praksa da ako policajac želi da obavi
3 razgovor s nekim bez prisustva advokata, može to da uradi bez problema? Da li
4 Vam je poznato? Šta je istina od to dvoje?

5 O: Razgovor može da se obavi bez prisu...prisustva advokata ako to
6 građanin ne traži. Ako traži, onda se pribavlja branilac.

7 OPTUŽENI: Gospodine Robinson.

8 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Da, gospodine Milošević.

9 OPTUŽENI: Samo da se razumemo: gospodin Nice je konstatovao da svedok
10 nije bio na čelu - molim Vas, naglašavam - na čelu istražnog tima u vezi sa
11 ubistvima i tako dalje. U vezi s tim sam intervenisao da na čelu istrage stoji
12 istražni sudija, što ne znači da se neke istražne radnje ne mogu sprovoditi i da
13 nisu u skladu sa zakonom. Ali svedok nikako, kao policajac, nije mogao biti na
14 čelu bilo kakvog istražnog tima, niti može policajac biti na čelu istrage, jer
15 istražni sudija je na čelu istrage. Prema tome, ne može se uzimati to što nije
16 bio na čelu istrage kao razlog da se osporava da on nema osnova da svedoči zato
17 što nije bio na čelu tima.

18 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Milošević, mi slušamo sve
19 dokaze i mi ćemo procijeniti čemu treba pridati vrijednost, a čemu ne.

20 Gospodine Nice.

21 G. NICE: [simultani prevod]

22 P: Gospodine Paponjak, ja Vam postavljam ova pitanja zato što kada
23 dođemo do 1999. i onoga šta se desilo svim kosovskim Albancima koji su tamo
24 ostali, prihvatit ćete da je neophodno da se zna u kakvom su oni okruženju
25 živjeli. Dakle, u kakvom okruženju su živjeli kosovski Albanci - neophodno je

26

27

28

29

30

1 znati, kako bismo mi mogli da shvatimo u kakvom su oni okruženje živeli.

2 Prihvatate to, zar ne?

3 O: Pa, ja to dobro znam, jer sam živeo s njima.

4 P: A ja tvrdim i zbog toga i pregledam ovaj materijal, da slika koju ste
5 nam Vi oslikali namjerno navodi na potpuno pogrešan utisak, jer Vi savršeno
6 dobro znate da tokom devedesetih godina je to bila policijska država i ona je
7 bila takva zato što je to dozvolio i naredio ovaj optuženi.

8 O: Da li je to pitanje?

9 P: Jeste pitanje. Ja tvrdim da je to nešto šta ste Vi znali.

10 O: Pa, ne samo da nisam znao, nego to nije tačno. Ja Vas molim da nađete
11 jednog Albanca koji će staviti prigovor na moj rad i koji će reći da je bio u
12 nečemu diskriminisan zato što je bio Albanac.

13 SUDIJA BONOMOY: [simultani prevod] Gospodine Paponjak, da li ste Vi znali
14 za pokušaj Albanaca da se osnuje paralelna policija?

15 SVEDOK: Oni to nisu pokušali. Oni su to ostvarili. Imali smo saznanja
16 da, na primer, nakon...

17 SUDIJA BONOMOY: [simultani prevod] To je u redu. To je jednostavan
18 odgovor, ali Vi niste znali da je jedan broj njih bio uhapšen, krivično gonjen,
19 osuđen, a neki su i oslobođeni optužbi?

20 SVEDOK: Ja sam to znao i rekao sam da sam to znao, ali ne znam presude,
21 ne znam... Pitao me je tužilac da li znam moje kolege koji su osuđeni i pušteni.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 To ne znam, a inače sam znao i bila je priča o tome da su uhapšeni, i to sam i
2 rekao u odgovoru na pitanje tužioca. To je drugačije prevedeno.

3 OPTUŽENI: Gospodine Bonomy, konfuzija je možda u tome...

4 SUDIJA BONOMY : [simultani prevod] Samo trenutak. Samo trenutak, molim
5 Vas. Možda sam ja pogrešno shvatio. Vi ste znali da je pokrenut postupak protiv
6 velikog broja policajaca. Mislim da je broj 176. Vi ste znali za to?

7 SVEDOK: Pročitani su podaci. Ja ne znam koliko je, ali znam da su
8 pripadnici, tad je bilo ilegalnog MUP-a Republike Kosovo - tako se zvalo, znao
9 sam da su uhapšeni. Nisam znao broj. Nisam znao poimenično, nisam znao ko im je
10 bio istražni sudija, nisam znao ko im je sudio, nisam znao kakve su presude bile
11 i nisam znao da su neki pušteni, al' sam znao da se to desilo. I znao sam i da
12 postoje.

13 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Hvala Vam.

14 OPTUŽENI: Gospodine Bonomy.

15 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Svedok je odgovorio na pitanje,
16 gospodine Miloševiću. Ja sam zadovoljan s tim. Ako želite da ponovo pokrenete
17 to pitanje, to možete da učinite tokom dodatnog ispitivanja.

18 G. NICE: [simultani prevod]

19 P: Da pogledamo zapis iz izveštaja *Human Rights Watcha* iz 1998. godine.
20 Reč je o dokaznom predmetu 109 /?191/ i molim Vas stranicu 54.

21 PREVODILAC: Dokaz 191. Ispravka prevodioca.

22 G. NICE: [simultani prevod]

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: I riječ je o istorijatu ili događajima koji su se desili 1998.
2 godine.

3 Na strani 54 taj isti advokat 1998. godine, Adem Bajri, izvještava da
4 ima 251 Albanac u zatvoru u Peći koji se terete za terorističke aktivnosti.
5 Krivične prijave su podnesene u odnosu na 510 drugih Albanaca. To je svakako
6 bila dobra stvar ako je Vaša policija uspela da pronađe 251 čoveka koje je
7 teretila za terorizam.

8 Da li je Vama poznato da je tako veliki broj terorista držan u zatvoru,
9 odnosno navodnih terorista, držan u zatvoru?

10 O: Ja ne znam koliki je broj držan u zatvoru, ali podatke za 1998.
11 godinu imamo ovde kod nas, tu - poimenično, verovatno.

12 P: Oprostite što nisam u mogućnosti da se bavim dokumentima s obzirom da
13 smo ih kasno dobili i nisu prevedeni, ali možete li nam reći gdje se u Vašim
14 dokumentima može naći pominjanje tih 251 Albanca koji su bili u zatvoru? Pod
15 kojim tabulatorom da gledamo? Ili je to ponovo rad nekog drugog, pa nam Vi ne
16 možete da nam pomognete u vezi s tim? Da li nam možete pomoći? Rekli ste da su
17 to Vaši dokumenti.

18 O: Ja mislim da ima jedan kompletan tabulator posvećen tome. To je
19 poglavlje "Z". Ja ga tako znam, ovaj, gdje imaju tačno podaci poimenično protiv
20 koga su podnete krivične prijave, a 251 broj meni ne znači ništa. Možda ih ima i
21 više, a možda i manje.

22 P: Jedna od stvari o kojima podnosi izveštaj *Human Rights Watch* je da je
23 ovaj isti advokat tvrdio, odnosno to je optužba koju je on iznio u to vrijeme,
24 da su gotovo svi njegovi klijenti, a on je predstavljao čak 24 klijenta, da su
25 pretučeni u zatvoru i da su imali modrice po tijelu. Šta kažete na to?

26

27

28

29

30

1 O: Ništa.

2 P: Ali Vi možete potvrditi sljedeće, zar ne - opasan je posao biti
3 advokat koji se zalaže za ljudska prava na Kosovu krajem devedesetih godina, zar
4 ne?

5 O: Zašto bih ja to mogao potvrditi ili negirati?

6 P: Pa, Vi znate šta se desilo najpoznatijem advokatu, gospodinu
7 Keljmendiju /fon./, zar ne? Svako to zna. I njegovim sinovima. Dvojici sinova.
8 Prema tome, za ovog čovjeka je bilo opasno da javno govori ono šta je rekao da
9 se desilo njegovim klijentima. Zar ne prihvatate da je bilo opasno krajem
10 devedesetih godina zalagati se za ljudska prava na Kosovu?

11 O: Ne prihvatam, jer ja sam jedan od tih ljudi koji se zalažu za ljudska
12 prava stalno. A ja ne znam... Znači, on je ovo tajno govorio, je li?

13 P: Je l' jeste?

14 OPTUŽENI: Gospodine Robinson.

15 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Da, izvolite.

16 OPTUŽENI: Pukovnik je ukazao sad da se to nalazi u poglavlju "Z". Da Vam
17 pomognem, to je tabulator 9 i tabulator 9.1. Tu je informacija o terorističkoj
18 organizaciji i terorističkom delovanju i posledicama terorističkog delovanja UČK
19 na području SUP-a Peć od 01.01.1998. pa do sredine 2001. I tu je, kao što ćete
20 videti, 1.170 događaja i moraju biti obuhvaćena sva lica koja su bila hapšena po
21 tom osnovu u SUP-u Peć u to vreme. Prema tome, kada je svedok rekao da postoji u
22 dokumentaciji, evo, u tome poglavlju "Z", to je tabulator 9 i 9.1. Postoje svi
23 pojedinačni događaji.

24 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Tabulator 9. Hvala Vam za tu
25
26
27
28
29
30

1 informaciju, gospodine.

2 Gospodine Nice, Vi ste čuli to?

3 G. NICE: [simultani prevod] Da su dokumenti prevedeni, ja bi mogao to da
4 pogledam tokom pauze, ali nisu prevedeni. Ali, naravno, meni pomaže ova
5 informacija. Bojim se da sledeći dokument koji ću zamoliti da pogledate /?je/
6 ponovo na engleskom, ali iz drugog je izvora. To je izvještaj o vojnoj situaciji
7 od maja 1998. godine i to britanski izvor. Zamolit ću da se stavi na grafoskop.
8 To je dokazni predmet 255. Dok se to pojavljuje na grafoskop, Vi ćete
9 prihvatiti, zar ne, da su vojni predstavnici iz raznih zemalja putovali po tom
10 području da vide šta se dešava na terenu, je li tako?

11 O: Neke sam viđao. Tačno je.

12 P: Ovaj podnosi sljedeći izvještaj: "Putujući od Peći u Dečane /Deçan/
13 kada su naišli na zasjedu u jednom od sela sjeverno od kontrolnog punkta, jedan
14 je ubijen, a drugi je ranjen."

15 Izvinjavam se. To je pogrešan dokument. Molim Vas, vratite mi ga. Moja
16 greška.

17 G. NICE: [simultani prevod] Samo trenutak, časni Sude.

18 P: Ono šta vidimo u ovom izvještaju, vidimo pri dnu stranice: "Jutros
19 smo otišli iz Peći u 7.36h i krenuli za Dečane da vidimo da li možemo da se
20 probijemo. Napuštajući Peć, put je bio pust. Uskoro smo naišli na čahure."

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. NICE: [simultani prevod]

2 P: Bolje da pročitam ponovo: "Ovog jutro smo napustili Peć u 7.36h i
3 krenuli za Dečane da vidimo da li možemo da se probijemo. Kad smo odlazili iz
4 Peći, put je bio pust. Uskoro smo naišli na čaure 7.42 /?12.75/ milimetara i
5 druge municije na putu. Većina zgrada uz glavni put u Ljubeniću /Lubeniq/ i
6 Gornjem Streocu /Strellc i Epërm/" - izvinjavam se, ne mogu sve da pročitam -
7 "su pogođene. Čaure od metaka nisu starije više od tri dana," i tako dalje.
8 "Neke od kuća su spaljene. Jedna u Gornjem Streocu se još uvek pušila. Nije se
9 mogao vidjeti MUP u blizini. Sela su izgledala napuštena, ali uskoro je jedan
10 broj Albanaca došao do nas i ispričao nam šta se desilo. Rekli su da su sela
11 napadnuta i da je 11 ljudi ubijeno. Do napada je došlo 25. maja. Njihov opis
12 počinilaca odgovarao je jedinicama za specijalnu namjenu prije nego redovnom
13 MUP-u," i onda idu detalji.

14 Ovde ćemo se zaustaviti da bismo uštedeli na vremenu. Incident kao što
15 je bio ovaj, koji je bio blizu Vaše policijske stanice, mora biti jedan od
16 incidenata za koji ste Vi znali i mora biti jedan od onih kojih se Vi sećate jer
17 je ubijeno 11 ljudi. Da li možete nešto da nam kažete o tome?

18 O: Pa morao bih znati ako je to... ako se to stvarno desilo i ako je to
19 prijavljeno.

20 P: Ono oko čega bih ja želio da nam pomognete je sljedeće: Vi ste
21 ponudili sva ova dokumenta, a ovde je reč o jednom velikom krivičnom djelu. Da
22 li nam možete pokazati i na jedan dokument koji se time bavi tako da vidimo kako
23 je to u to vrijeme zabeleženo? To je 1998. vidite. Dakle, mi se sada nalazimo u
24 periodu na koji se odnose Vaši dokumenti. Da li nam možete pokazati relevantan
25 dokument u vezi s tim jer bojim se da ja ne mogu to da nađem?

26

27

28

29

30

1 OPTUŽENI: Koji je datum 1998.?

2 G. NICE: [simultani prevod] Datum se vidi na prethodnoj stranici. Mislim
3 da je ponedjeljak, 25. maj. Mislim da je to datum ovog izvještaja iz 1998.
4 godine. I to zaista i piše na samom dokumentu, na dnu ovog pasusa, da je to bio
5 datum napada, čak iako je do ovog izvještaja došlo nešto kasnije.

6 P: Da li nam Vi među Vašom dokumentacijom možete pokazati gdje je
7 zabilježen ovaj incident?

8 O: U ovom poglavlju "A" su evidentirani svi događaji sa smrtnom
9 posledicom koji su nastali 1998. i 1999. godine...

10 P: Da li možemo da pokušamo da to nađemo sada odmah, jer "A" nam mnogo
11 ne pomaže, jer naši su tabulatori drugačije obilježeni. Naći ćemo to zajedno.
12 Gdje da gledam? Dajte da vidim indeks. Kako treba da glasi naslov ovog
13 dokumenta, da znamo šta treba da tražimo?

14 O: Treba da glasi "Informacija o događajima sa smrtnim posledicama". Ako
15 znate nekog od poginulih, imamo indeks smrtno stradalih lica po hronologiji
16 događanja i drugi indeks je po azbučnom ili abecednom redu. Dakle, svako smrtno
17 stradalo lice ćemo lako naći u indeksu, a događaj ćemo lako naći po datumu.

18 P: Možda je najbrži način da pokažemo indeks na srpskom.

19 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Nice, sada je vrijeme za
20 pauzu. Napravićemo pauzu od 20 minuta.

21 G. NICE: [simultani prevod] Molim da se svjedoku dâ indeks kako bismo
22 uštedeli na vremenu i, takođe, ako misli da može, mogao bi da nam napisati

23

24

25

26

27

28

29

30

1 imena onih koji su pripremali njegova dokumenta.

2 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Da, svjedok može ponijeti indeks i
3 ako može, onda bi mogao da napiše imena onih koji su pripremali dokumenta.

4 SVEDOK: Ako mi dozvolite da pauzu iskoristim za odmor da popušim
5 cigaretu i popijem kafu. Ako dozvolite. Ako ne, ja ću raditi i na pauzi.

6 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Da, da. Iskoristite pauzu da se
7 odmorite. Iskoristite pauzu da se odmorite, ako želite, a ako budete u poziciji
8 da uradite ovo šta je pomenuto, onda to uradite. Ali ne želim da smetam u Vašem
9 odmoru. Sada ćemo napraviti pauzu.

10 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite, molim!

11 ... Početak pauze u 12.22h

12 ... Sednica nastavljena u 12.45h

13 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite, molim!

14 Izvolite sjesti.

15 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Nice?

16 G. NICE: [simultani prevod] Još nisam uspio da nađem ime policajca koji
17 je ustrijeljen, ime koje je tražio uvaženi sudija Bonomy. Gospodine Paponjak, mi
18 i dalje gledamo dokumentaciju u kojoj su zabilježena ozbiljna krivična dijela u
19 Goranu i Strocu /?Gornjem Streocu/. Ja nisam bio u mogućnosti da nađem taj
20 dokument i neću biti u mogućnosti da završim sa svojim ispitivanjem danas, pa
21 bih Vas zamolio da tokom noći pogledate dokumentaciju i da nam sutra ujutru
22 kažete gdje možemo naći u dokumentaciji pominjanje tog incidenta.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 OPTUŽENI: Gospodine Robinson.

2 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Milošević, da?

3 OPTUŽENI: Pitanje je da li se... da li se... ovakvo pitanje može uopšte
4 postaviti svedoku, jer ovaj dokument koji mi još uvek imamo na grafoskopu kaže
5 da je grupa Albanaca došla do tih ljudi koji su kod tih stranih predstavnika i
6 ovde piše: [simultani prevod] "Rekli su da su sela bila napadnuta i 11 ljudi
7 ubijeno," [na B/H/S-u] oni su im rekli, a između ostalog, kaže: [simultani
8 prevod] "Jedan od Albanaca je nosio starinski ređenik na grudima. Bio je boje
9 pijeska i u njemu je bilo nekoliko magazina puške AK 47."

10 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Pitajte to u dodatnom ispitivanju,
11 gospodine Miloševiću.

12 G. NICE: [simultani prevod]

13 P: Gospodine Paponjak, šta biste rekli o opisu kuća koje su bile
14 oštećene i spaljene na putu, koje su primijetili ovi koji su podnosili
15 izvještaj? Kako je do toga došlo? Šta biste rekli?

16 O: Ja ne znam ni da li je došlo, a ako je došlo, ne mogu reći kako je
17 došlo.

18 P: Da li Vi zaista tvrdite, s obzirom da ste Vi bili policajac zadužen
19 za saobraćajnu policiju, kada vidite izveštaj međunarodnih vojnih posmatrača
20 koji opisuju ono što se desilo kućama na putu, da li ste Vi zaista u poziciji da
21 nam ne možete to objasniti? Da li je to Vaš iskaz ili ne želite da nam
22 pomognete?

23 O: Iskaz je sledeći: ako se to desilo, mi to imamo u dokumentaciji i
24
25
26
27
28
29
30

1 onda mogu to govoriti. Ako se nije desilo, mi onda nemamo u dokumentaciji i ja
2 ne mogu ni komentarisati ono šta se nije desilo. To je otprilike ono šta sam ja
3 hteo da kažem.

4 P: Ovo je 1998. godina. Da li postoji ikakav razlog za koji biste Vi
5 znali, u trenutku kada su se svi još uvijek nadali mirnom rešenju, zašto bi
6 međunarodni vojni posmatrači zabilježili stvari koje nisu istina? Da li postoji
7 ikakav razlog zbog čega bi se to desilo?

8 O: Nisam ni rekao da su oni zabeležili nešto što nije istina. Oni su
9 zabeležili priču koju su čuli.

10 P: Ja shvatam da Vam se teško sjetite, pogotovo ako ne možete da čitate
11 na engleskom. Oni su, u stvari, zabilježili kako su kuće bile spaljene. Zašto su
12 kuće bile spaljene u maju 1998. godine?

13 O: Pa mogao ih je spaliti bilo ko. Mogli su spaliti teroristi, mogli su
14 spaliti neki drugi ljudi i mogli su, kako to ovaj... ovde čini mi se postoji
15 neka volja da se kaže, da su spalili policajci. Znači, mi nemamo tačno ni ko je
16 ni šta je. Ako me već pitate da kažem šta ja mislim, mislim da su to spalili
17 teroristi.

18 P: Shvatam. Pošto ništa ne znate o tome, kao što ste prvobitno rekli,
19 zašto sada mislite da su to spalili teroristi, a ne policajci?

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Zato što to policajci nisu radili. Ako neko pali kuće, za njega se
2 onda šta može reći drugo nego da je "terorist".

3 P: Gospodine poslužitelju, molim Vas, dokazni predmet 257 za nešto
4 kasniji period u augustu.

5 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da li ste dali broj prethodnom dokaznom
6 predmetu?

7 G. NICE: [simultani prevod] To je 255, a ovo je sada 257.

8 P: A sada pogledajmo dno ove stranice. To je 5. ili 6. august i
9 izvještaj podnosi vojni posmatrač koji kaže: "Većina sela sjeverno ili južno od
10 puta Peć - Priština /Prishtinë/ i Gornja Klina /Klinë e Epërme/ - rudnik "Rakoš"
11 puta su vrlo razorena. Prvo, ako je ovaj opis tačan, ako je reč o tako velikom
12 razaranju, Vi ste morali za to znati. Da li ste znali za to?

13 O: Put Gornja Klina - rudnik Rakoš, on nije u mojoj nadležnosti bio. To
14 je područje SUP-a Kosovska Mitrovica.

15 P: A drugi put?

16 O: Peć - Priština, on jeste bio u mojoj nadležnosti u jednom dijelu, ne
17 u celom. Drenica /Drenicë/ nije, Junik /Junik/ nije, Jablanica /Jabllanicë/ - ne
18 znam na koju se odnosi.

19 P: A šta je bilo sa oštećenjima na tom putu? Možete li nam to objasniti?
20 Je l' Vi shvatate da se ovde tvrdi da su to uradile srpske snage koje su
21 terorisale albansko stanovništvo? Vi nam recite šta se stvarno desilo.

22 O: Ja to ne shvatam tako. Dalje, na ovom putu Peć-Priština koji je bio u
23 mojoj nadležnosti, nije bilo nekih oštećenja u ovom delu koji smo mi držali

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 pod kontrolom. Sećam se, ja ne znam tačno period, da mi nismo mogli kontrolisati
2 put dalje od Kline. Ne od Gornje Kline. Gornja Klina je drugi geografski pojam,
3 na području Mitrovice, a mi smo mogli kontrolisati put od Peći, Peć-Priština,
4 samo do Kline, a i to jako otežano. Ostali deo je bio pod blokadom. To su držali
5 teroristi pod svojom kontrolom. Bio je jako veliki broj napada na tom delu, a
6 selo Kijevo /Kijevě/ koje je na tom...toj relaciji i srpsko selo, bilo je...
7 bilo je potpuno okruženo. To je to šta ja znam o tom putu. Dakle, od Kline, tamo
8 dalje, ja ne znam šta je bilo.

9 P: U redu. Ovo je incident za koji znate, jer ste njega već pominjali.
10 Porodica Salihaj /Salihaj/, koliko članova te porodice je ubijeno?

11 O: Ja ne znam da li smo mi to zabeležili kao ubistvo.

12 P: Hajde da se time bavimo korak po korak. Vi svakako znate za taj
13 incident, jer ste ga pomenuli tokom glavnog ispitivanja.

14 O: Da, to ima u našoj dokumentaciji.

15 P: Reč je o porodici i nekoliko članova te porodice je ubijeno. Ko ih je
16 ubio?

17 O: Ja bih molio samo momenat da nađem taj dokument ovde. /.../ Odnosi se
18 na 9. avgust 1998. godine u mestu Sušica /Shushicë/: "Dana 09.08.1998..."

19 P: Da, pogledali smo. Sušica se nalazi između Dubrave, odnosno blizu je
20 Dubrave, je li tako?

21 O: Ne znam napamet. Kartu...kartu imamo, to nije problem utvrditi.

22 P: Da li ste Vi tamo otišli lično, gospodine Paponjak?

23 O: Ne, nisam tamo bio lično. Ni u momentu kad je... kad se desilo /sic/
24
25
26
27
28
29
30

1 taj teroristički napad, niti u momentu vršenja uviđaja.

2 P: A da li je to bio teroristički napad ili odmazda za teroristički
3 napad koja je dovela do ubistva svih ovih ljudi?

4 O: Ovde je jasno napisano da je izvršen teroristički napad na policijsku
5 patrolu Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije; da su pripadnici
6 policije odgovorili na vatru i tom prilikom su lišili života osam pripadnika
7 OVK, a ne stoji porodice Salihaj.

8 P: A gde su Vaši dokazi da su svih osam ubijenih bili pripadnici OVK, a
9 ne samo jedan?

10 O: Postoji zapisnik o uviđaju izvršenom od strane istražnog sudije
11 Okružnog suda u Peći i ostala dokumentacija. Postoji kompletan predmet o tome.

12 P: Koji je to tabulator?

13 O: To je ovaj tabulator 1, tabulator 1.4.

14 P: Broj?

15 O: Znači tabulator 1.4, redni broj 59 u "spisku događaja".

16 P: Nije prevedeno. Pogledaću to preko noći, pa ćemo se time baviti
17 sutra. Čuli smo svedočenje jednog drugog svedoka, Croslanda koji je rekao da je
18 u ljetu 1998. godine Frenki Simatović, komandant Jedinice za specijalne
19 operacije, bio u tom području oko Peći. Možete li nam reći šta je on tamo radio?

20 O: Ja gospodina Simatovića ne poznajem, nisam ga ni video tamo i ne mogu
21 ni reći šta je radio, ako je bio.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Imali smo iskaz lorda Ashdowna da je između 27. i 28. septembra 1998.
2 godine duž puta Priština-Peć došlo do pljačke imovine i to velikih razmjera.
3 Možete li nam to objasniti?

4 O: Ni to ne mogu objasniti. I to mi je nepoznato.

5 P: On je svjedočio o tome da su kuće izgleda sistematski paljene, da je
6 stoka pobijena. Da li je taj put bio u Vašoj zoni odgovornosti kao saobraćajne
7 policije?

8 O: Ja ne znam o kojim selima je lord Ashdown govorio. Dakle, ako mi
9 navedete neko selo ili mesto pored tog puta, ja Vam mogu reći da li je... da li
10 smo ga kontrolisali mi ili SUP Priština.

11 P: Zaseoci u području Kline bili su u Vašoj zoni odgovornosti, je li
12 tako?

13 O: Jesu u zoni odgovornosti, ali nisu pod kontrolom, neki. Ne znam o
14 kojim govorite.

15 P: Da li ćemo među dokumentima koje ste Vi pronašli, koje ste Vi
16 donijeli - ako ih budemo mogli pročitati - pronaći evidenciju o paljenju kuća,
17 kako je to opisao lord Ashdown u tom području poslednjih dana septembra 1998.
18 godine?

19 O: Ja ne mogu sad napamet reći da li ćemo ih naći. Mogu pogledati da li
20 ih ima u tom periodu.

21 P: Ponovo Vas molim da ako budete imali vremena, uradite to do sutra,
22 jer ne želim da sada sudije gube vrijeme.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Možemo li sada prijeći na prisustvo paravojnih snaga koje su djelovale u
2 Vašem području? Da li znate za nekoga po imenu Srećko Popović?

3 O: Ne, meni to ime ne govori ništa.

4 P: A Zvonimir Cvetković?

5 O: Ja poznajem jednog Zvonimira Cvetkovića iz Peći, zato što je brat
6 jednog mog radnika.

7 P: Da li je to čovek koji je umro 1999. godine, Zvonimir Cvetković?

8 O: Ne, on nije umro 1999. godine.

9 P: Hteo bih da pogledamo sledeće: "Po naređenju" je dokazni predmet broj
10 145.

11 Zamolio bih poslužitelja da ovu stranu pokaže svedoku, a zatim da ovu
12 drugu stranu stavi na grafoskop. Ali prvo da pokaže stranu svedoku.

13 Pogledajmo sada ovaj dokument. Da li se sećate toga? Radi se o
14 poslednjem pozdravu gospodinu Cvetkoviću i to poslednji pozdrav od kolega i
15 oficira iz operativne grupe i, takođe, poslednji pozdrav od Posebnih jedinica
16 policije, odeljenja iz Peći.

17 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Da, ali ja to ne vidim.

18 G. NICE: /prevod engleskog transkripta: "Izvinite."/

19 SUDIJA BONOMY: /prevod engleskog transkripta "Da, sada vidim."/

20 G. NICE: [simultani prevod]

21 P: Da li se sećate tog spomena gospodinu Cvetkoviću, Vi ste, ustvari,
22 bili broj dva u policiji, ako je bilo još onih koji su bili na Vašem nivou. Da
23 li se sećate toga?

24

25

26

27

28

29

30

1 SVEDOK: Prvo, ja nisam bio broj dva. Ja nisam u to vreme bio broj dva u
2 pećkoj policiji. Dalje, ovaj dokument preda mnom mi nije jasan. Ovde je...

3 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Da li možemo da vidimo fotografiju tog
4 spomenika ili spomen ploče? To ne vidim.

5 G. NICE: [simultani prevod] Da.

6 P: Molim da se prikaže sledeća strana. Da, sad se vidi.

7 O: Ovo su dva sasvim različita lica.

8 P: Da, u pravu ste. Radi se o Budimiru... Molim da pogledamo prethodnu
9 stranu. Ko je ovaj čovek?

10 O: Ovo je Zvonimir Cvetković koga ja poznajem.

11 P: A šta je on radio?

12 O: On je radio u preduzeću "Pe-trans". To je preduzeće koje se bavilo
13 transportom. Znači, autotransportom.

14 P: Pogledajmo sada levu stranu ovog dokumenta, molim Vas. A takođe molim
15 da se prikaže i legenda ispod fotografije. Molim da se pomeri.

16 Na ovoj fotografiji se vidi čovek koji je identifikovan kao Zvonimir
17 Cvetković sa grupom neidentifikovanih ljudi u preduzeću "Pe-trans" u Peći na
18 Kosovu, gde je radio. Tu ga vidimo sa pripadnicima srpskih snaga bezbednosti 14.
19 maja u Čuškoj /Qyshk/, kada je 41 Albanac ubijen. Da li je ikada sprovedena

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 istraga u vezi sa tim, odnosno da li je on saslušan u vezi s tim?

2 O: Ovo na fotografiji nisu pripadnici snaga bezbednosti. Ni jedan od
3 ovih nije pripadnik snaga bezbednosti, niti policije, niti vojske. Ovo je
4 Zvonimir Cvetković. On je ovde pored kamiona. Meni je sa krajnje desne strane.
5 Ove ostale ljude ja ne poznajem, ali mogu sigurno reći da nisu pripadnici
6 policije, niti, ovaj... SUP-a Peć, jer sve te pripadnike poznajem lično. Dakle,
7 nijedan od ovih lica ovde nije pripadnik bezbednosti. Ovo je moguće da su mu
8 kolege iz preduzeća.

9 P: Ja se neću detaljno baviti ovim dokaznim predmetom. No, tu se
10 sugeriše da je postojalo više fotografija vezano za Peć i gde se na
11 fotografijama vide osobe koje su počinile teška krivična dela. Evo jednog čoveka
12 koji je Vama poznat. A Vi ste nam pokazali spise o istragama i Vi ste nam rekli
13 da je Vaša bila dužnost da sprovedite istragu o krivičnim delima bez obzira na
14 informacije, odnosno bez obzira na izvor informacije. Sad nam recite da li je
15 sprovedena istraga u vezi sa ovim čovekom za krivična dela za koja je on navodno
16 bio osumnjičen, odnosno sa kojima je bio povezan. Da ili ne?

17 O: Ja ne znam ko i... ko ove informacije navodi, koji je ovo izvor. Ja
18 ga nisam imao na raspolaganju.

19 G. NICE: [simultani prevod] Molim poslužitelja da mi vrati knjigu.

20 P: Krenuću dalje kako bih ostavio samo nekoliko tema za sutra ujutro.

21 Sada bih hteo da se vratim na zatvor u Dubravi kako bih čuo Vaše
22 odgovore danas, a ne sutra ujutro i kako bismo mogli brže da se pozabavimo video

23

24

25

26

27

28

29

30

1 snimkom. Vi ste nam danas rekli da ste Vi obišli Dubravu 19., 25., a onda ste
2 rekli: "Nakon istrage na licu mesta 21-og." Krenimo redom. Prilikom prve posete,
3 19., da li ste Vi lično sačinili neke beleške?

4 O: Jesam, u moju radnu beležnicu.

5 P: Da li to imate kod sebe?

6 O: Ne, moje radne beležnice su dosta obimne i ne bih to mogao da donesem
7 ovde.

8 P: Da li ste se Vi kretali zajedno sa onim ljudima koji su načinili
9 video snimak?

10 O: Ne. Ne. Ja sam 19. došao pre njih na lice mesta jer sam bio blizu i
11 čim smo dobili obaveštenje, a bombardovanje je prestalo, otišli smo na lice
12 mesta. Nekolicina ljudi koji su bili sa mnom, tu u blizini i u momentu kad sam
13 ja prilazio licu mesta, kombi sa povređenim se kretao prema Istoku.

14 P: Šta nam Vi možete reći, ako nam uopšte bilo šta možete i reći, o
15 video snimku na kome se vide događaji od 19. maja?

16 O: Ja Vam mogu reći da je... ko je taj video snimak napravio, da je
17 to... da su to napravili pripadnici kriminalističke tehnike odeljenja
18 Kriminalističke policije SUP-a Peć prilikom vršenja uviđaja, da je uviđajem
19 rukovodio tog dana, 19. maja, istražni sudija Opštinskog suda Istok, a da je
20 prisustvovao predsednik Okružnog suda iz Peći. To je to što mogu reći o tom
21 video snimku i da je to službeni materijal SUP-a Peć.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Koliko tela je bilo nađeno tog dana u ruševinama?

2 O: Tog dana su pronađena tri tela.

3 P: U redu. To ne osporavam. Možemo sada preći na sledeći datum,
4 hronološkim redom. 21-oga, recite nam u koliko sati ste stigli tamo.

5 O: Ja nisam ni rekao da sam 21. bio u Dubravi, nego sam video uviđajnu
6 ekipu u prostorijama Odeljenja unutrašnjih poslova Istok, nakon što su oni
7 preživeli bombardovanje u "Dubravi".

8 P: Verovatno sam onda pogrešno bio shvatio Vaš odgovor. Recite nam,
9 odnosno šta Vi možete da nam kažete o relativno malom segmentu video snimka koji
10 nosi datum od 21. maja? Da li uopšte možete bilo šta da nam kažete u vezi sa
11 tim?

12 O: Ja ne znam ni koliki je taj segment jer je prikazan ovde ubrzano.
13 Koliko se sećam, tu se vide i razaranja i novinari koji odlaze i ne mogu sad još
14 nekih detalja...

15 P: Ali na tom snimku se ne vide tela. Ne vide se nova tela. Vide se samo
16 oštećenja na zgradama, zar ne?

17 O: Pa verovatno bi se videla i tela da nije bilo bombardovanja. Oni nisu
18 stigli da završe uviđaj, jer u momentu dok su to radili, avioni su ponovo
19 nadletali i bombardovali su zatvor ponovo. Uviđaj je prekinut. To je istražni
20 sudija naglasio u zapisniku i svi su napustili lice mesta što su pre mogli.
21 Dakle, oni nisu stigli da završe uviđaj, a da su ga završili, onda bi verovatno

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 bilo i tela.

2 P: Na koji materijal nam Vi skrećete pažnju kako bismo videli poslednji
3 put kada je NATO bombardovao zatvor u Dubravi? Dakle koji je to deo dokaznog
4 materijala na osnovu koga mi možemo da vidimo poslednje trenutke bombardovanja?

5 O: U video materijalu se ne vidi nijedan trenutak bombardovanja. Video
6 materijal je rađen nakon bombardovanja. Svaki put.

7 P: Ja bih hteo da nam pomognete, ukoliko možete. Recite nam kada je NATO
8 poslednji put bombardovao "Dubravu".

9 O: Ja se trudim da pomognem, odnosno da kažem ono šta znam. Ja ne mogu
10 sad ni približno da kažem kada je poslednji put bombardovao... kad je poslednji
11 put NATO bombardovao "Dubravu", ali to sigurno ima u informaciji koja je
12 sačinjena.

13 P: NATO je na pres konferencijama, a takođe i u jednom dopisu priznao,
14 prihvatio da je bombardovanje vršeno 19. i 21. maja. Da li Vi možete da ukažete
15 na bilo koji materijal koji ukazuje na to da je do bombardovanja došlo nakon
16 toga, na primer, u noći 21. maja ili nakon toga?

17 O: Ima zapisnik o uviđaju istražnog sudije. Imaju beleške istražnog
18 sudije. Postoje beleške ovlašćenih službenih lica. Postoje naše beležnice.
19 Postoji i moja radna beležnica u kojoj to verovatno stoji.

20 P: Na koji datum ukazuje taj materijal?

21 O: Koji materijal?

22 P: Sav ovaj materijal koji ste sada spomenuli. I Vi ovde ste govorili o
23 korpusu dokumenata. Ja želim da nam kažete kada je bio zadnji dan

24

25

26

27

28

29

30

1 bombardovanja.

2 O: Pa ukazuje... Taj materijal ukazuje na one datume koji su navedeni u
3 informaciji koja je sačinjena na osnovu tog materijala.

4 OPTUŽENI: Gospodine Robinson.

5 SUDIJA ROBINSON : [simultani prevod] Izvolite, gospodine Miloševiću.

6 OPTUŽENI: Mogu da Vam pomognem. Tabulator 46.3, službena beleška
7 istražnog sudije Vladana Bojića, poslednji pasus kaže da je NATO bombardovanje
8 istog dana nastavljeno od 17.00h do 18.05h, zatim 23.10h, a potom dana 22. maja
9 od 6.10h. Znači to piše u ovom dokumentu koji sam ja dao u tabulatoru 46.3.
10 Piše...

11 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Hvala Vam, gospodine Miloševiću.
12 Idemo dalje.

13 G. NICE: [simultani prevod] Časni Sude, samo na trenutak jedan da ja
14 pronađem tabulator 46.3 kako bih video šta tu piše. I ako bilo šta ukazuje na
15 poteškoće kada se radi o dokumentima koji nisu prevedeni, evo, imamo primer
16 toga.

17 G. KAY: [simultani prevod] Ovaj dokument jeste preveden.

18 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Ja se sećam da sam postavljao neka
19 pitanja u vezi sa ovim dokumentom.

20 G. NICE: [simultani prevod]

21 P: Datum je 22. maj.

22 G. NICE: [simultani prevod] Oprostite, časni Sude. Dokument izgleda
23 ovako.

24 P: Ako pogledamo ovaj dokument koji je optuženi delimično pročitao,
25 vidimo da je to dokument istražnog sudije Bojića i tu jedino stoji da

26

27

28

29

30

1 su bombe bačene na noć 21-og i to u 23.15h, a takođe se sugerije da je to bilo i
2 ujutro 22. maja u 6.10h.

3 Osim ovog dokumenta, da li Vi posedujete bilo koji drugi materijal koji
4 pokazuje da je bombardovanje nastavljeno i nakon 21. maja?

5 O: Nije praksa da mi od istražnog sudije tražimo da nam on priloži
6 materijal na osnovu kog je on nešto sačinjavao, ako je sačinio. To je prvo. Mi
7 svi imamo u radnim beležnicama tačno upisano vreme i, otprilike, lokacije kako
8 je ko video koje bombardovanje. Imali smo... Većina je evidentirala to. Mi
9 nismo, odnosno, ja nisam doneo ovde taj materijal, jer mi nism...nis...nisam
10 smatrao da će to biti neophodno. Smatrao sam da je dovoljno zapisnik istražnog
11 sudije. Mi ovo nismo radili da bismo dokumentaciju koristili pred ovim Sudom,
12 nego smo radili za naše potrebe. Zato je materijal manjkav u odnosu na ono šta
13 je potrebno ovde, ali mi imamo ono šta je potrebno nama i zbog čega smo radili.

14 P: Ako je izveštaj istražnog sudije tačan, onda ko god je pripremao
15 informacije o bombardovanju "Dubrave" bi takođe zabeležio da je bilo
16 bombardovanje i 22. maja, zar ne? Ta osoba bi morala to da učini.

17 O: /prevod engleskog transkripta: "To je tačno. Da."/

18 P: Molim Vas da sada pogledate tabulator broj 8. Recite nam ko je
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 sačinio ovaj dokument. Radi se o rezimeu u vezi sa zatvorom "Dubrava".

2 O: Ovaj dokument je sačinila ista radna grupa koja je radila na
3 kompletnoj dokumentaciji.

4 P: Dakle ne možete da mi ukažete na pojedinca koji je odgovoran za
5 informacije koje se nalaze u ovom dokumentu, naravno, osim Vas samih?

6 O: Ja bih pre upotrebio termin "ko je sačinio", ali on nije odgovoran
7 još ni za šta - taj pojedinac. Ovde stoji da je NATO avijacija 22.05.1999.
8 godine oko 6.10 časova izvršila napad sa više projektila. U ovo...ovoj
9 informaciji na drugoj strani, treći pasus odozdo.

10 P: Da, potpuno ste u pravu. I to odražava ono što je istražni sudija bio
11 naveo i tu se navode takođe i objekti koji su pogođeni: kotlarnica, motel,
12 upravna zgrada, vozni park i gotovo čitava infrastruktura. A u sledećem
13 paragrafu je jasno da 23. nije bilo bombardovanja, jer 23. avijacija NATO saveza
14 je nadletala prostor.

15 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Na kojoj strani se to nalazi?

16 G. NICE: /prevod engleskog transkripta: "Strana 3 u tekstu na engleskom
17 jeziku. Poslednja strana tog teksta. Izvinite, pretposlednja strana teksta na
18 engleskom." /

19 SUDIJA BONOMOY: [simultani prevod] Jedina indikacija o bombardovanju 24.
20 maja je sâm naslov tog dokumenta.

21 G. NICE: [simultani prevod] Da, uskoro ćemo doći na to jer...

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 gospodine Paponjak, ako pogledate sâm sadržaj tog dokumenta, videćete da nakon
2 6.10 ujutro, 22-og u nije bilo više bombardovanja. NATO je nadletao 23., ali na
3 osnovu naslova, kao što je rekao sudija Bonomy, ispada da se bombardovalo i 24.
4 maja. Međutim, Vi nemate nikakve dokaze o tome da je bombardovanje nastavljeno
5 nakon 6.10h, 22. maja. Zar ne?

6 O: Tako je.

7 P: A možete li da nam objasnite zbog čega se u naslovu ovog dokumenta
8 spominje 24., odnosno, spominje se u kontekstu bombardovanja?

9 O: Ja nemam neko objašnjenje za to. Verovatno je ovaj datum otkucan
10 pogrešno.

11 P: Vi ste tog dana otišli tamo, odnosno Vi ste otišli onog drugog dana
12 snimanja, 22., zar ne? Recite nam kog dana ste Vi otišli. 25-og? Da, 25. ste
13 otišli.

14 O: Da, tako je.

15 P: I do tog vremena tela su bila položena - gde?

16 O: Meni to nije poznato. Ja nisam bio tamo.

17 P: Znači Vi 25. uopšte niste otišli u zatvor?

18 O: Ne, ja nisam bio u zatvoru. Ja sam bio 25. na groblju; na groblju kad su tela
19 već bila pripremljena za sahranu i bio sam na toj lokaciji i rekao sam da se
20 odlično sećam tog dana. Bio je veliki broj leševa. Bilo je... bilo je vruće i
21 ljudi su radili posao. Ja sam se tu zadržao možda pola sata i vratio se nazad.

22 Dakle ja sam 25. bio na groblju, samo u jednoj fazi tog rada.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Ono što mi znamo jeste da su na nekim od leševa bile oznake, zar ne?

2 O: Da.

3 P: A na oznakama su se nalazila imena?

4 O: Ja znam da su bile oznake sa brojevima. To sam video kad sam bio na
5 licu mesta. Dakle, to je ono šta sam tog dana video je da su leševi obeleženi
6 brojevima i da se kopaju mesta na koja će leševi biti položeni za sahranu. Ja
7 nisam prisustvovao ni sahrani do kraja. Kažem, možda sam bio pola sata samo.

8 P: Na neke od njih nam je optuženi danas, ujutro skrenuo pažnju na to da
9 se na jednom lešu nalazilo takođe i ime.

10 O: Da, to smo videli.

11 P: A neki, to ćemo pogledati sutra, neki su imali podatke, odnosno datum
12 dana kada su poginuli. Da li se sećate toga?

13 O: Ja nisam obraćao pažnju na te detalje.

14 P: Jer materijal koji se nalazi u tabulatoru 8, bez obzira šta stoji u
15 tom tabulatoru, ne bi bilo nikakvog opravdanja da se na lešu osobe koja je umrla
16 23. ili koja je ubijena 23., odnosno da se stavi datum 23., zar ne?

17 SUDIJA BONOMOY: [simultani prevod] Mislite da je ubijen tokom
18 bombardovanja?

19 G. NICE: [simultani prevod] Da, bombardovanje ili na bilo koji drugi
20 način.

21 P: Dakle, nema nikakvog objašnjenja da se pokaže da je neko ubijen tokom
22 bombardovanja, 23., jer na osnovu Vašeg ličnog izveštaja zadnje bombardovanje je
23 bilo 22., u 6.10h.

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ja ne znam ni ko je ono napisao. Ono šta sam ja video dok je snimak
2 bio zaustavljen ličilo mi je na to da nisu pisali pripadnici policije.

3 P: Zatvorenici su sami napisali svoja imena, odnosno, napisali su imena
4 onih koje su poznavali i tako su se identifikovali.

5 O: Ne znam, ali ono je pisao Albanac. Ako pogledamo snimak, videćemo i
6 objasniću zbog čega je to.

7 P: Vi ste pokušali da sugerišete, odnosno optuženi je pokušao to da
8 učini preko Vas, da one žrtve u "Dubravi" za koje je utvrđeno da su umrle od
9 ispaljenih hitaca, da su oni možda ubijeni, odnosno umrli prilikom bekstva.
10 Međutim Vi nemate nikakve dokaze koji to podupiru, zar ne?

11 O: Ja to nisam ni tvrdio da se tako desilo. Tvrdio sam samo da postoji
12 mogućnost.

13 P: Budući da Vi tvrdite da ta mogućnost postoji, molim Vas da sada
14 potvrdite da nemate ni trunku dokaza koji podržavaju jednu takvu mogućnost.

15 O: Ja nisam ni tvrdio da se tako desilo da bih morao da potvrđujem
16 dokazima.

17 P: A da zaključimo sljedeće: da ste Vi ili bilo koji drugi policajac
18 sumnjali da su ljudi ustrijeljeni dok su pokušavali da pobjegnu u okviru
19 zatvorskog kompleksa koji je možda NATO bombardovao. Morali biste onda da vodite
20 istragu o policajcu koji je povukao okidač ili o stražaru koji je povukao

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 okidač? To ste i sami rekli, je li tako?

2 O: Mi ne bismo to morali da radimo, jer je to u nadležnosti Ministarstva
3 pravosuđa i...

4 P: Tako je. Neko drugi bi to morao da radi. Da li možete da nam
5 pomognete kod sljedećeg: da li je Ministarstvo pravde na bilo koji način
6 sugerisalo ili se raspitalo da li su stražari ili policajci ubijali
7 zatvorenike koji su bežali?

8 O: Meni to nije poznato.

9 P: Mi smo u ovom predmetu imali mnogo dokaza o onome šta je rečeno da se
10 desilo u "Dubravi". Da li ste Vi upoznati sa tim dokazima?

11 O: Ne. Ja ono šta znam o tom događaju, to je ovde što ima.

12 P: Prema tome, Vi lično ništa ne znate šta bi protivrečilo sugestiji da
13 su ljudi, zatvorenici, nakon prvog incidenta bombardovanja 19. i 21., da su ti
14 zatvorenici bili postrojeni na sportskom terenu i ustrijeljeni. Vi ništa ne
15 znate, odnosno nemate nikakav materijal koji bi tome protivrečio, je li tako?

16 O: Pročitao sam jedan novinski članak o tome, a službenih materijala ili
17 neče...neka...nekakvih saznanja drugih nemam.

18 P: Nemate izjave svjedoka koje biste mogli da nam ponudite, koje bi
19 sugerisale da su svi ti ljudi poginuli u bombardovanju, je li tako?

20 O: Ne, ja sam... Onda sam pogrešno shvatio Vaše pitanje. Ja sam shvatio
21 da ste me pitali malopre da li ja imam saznanja da su oni postrojeni i
22 streljani.

23 P: Moje pitanje je bilo da li Vi imate ikakvih dokaza koji bi pokazali
24 da se to nije desilo? Nemate dokaza ni za jedno ni za drugo, u vezi s tim kako
25 su oni poginuli?

26

27

28

29

30

1 O: Dokazi koje mi imamo su Vam prezentirani.

2 P: Ja bih želeo da nam kažete sljedeće, molim. Kada ste formirali SUP u
3 egzilu, odnosno izmješteno komandno mesto SUP-a, Vi ste znali da su javno
4 iznesene tvrdnje da su mnogi od tih ljudi poginuli zbog pretjeranog nasilja koje
5 su stražari pokazali prema njima. Da li je Vaš SUP obavio bilo kakvu istragu u
6 vezi sa tim optužbama? Dakle, nije bilo pucanja u ljude koji su bježali od
7 ostvarenja pravde, već je bila riječ o pucanju koje je predstavljalo krivično
8 djelo. Da li je obavljena ikakva istraga u vezi sa tim optužbama?

9 O: Te priče nisu iznete javno. Ja sam to pročitao u jednom novinskom
10 članku iz albanskih novina do kojih sam došao tokom rada. Dao sam da se taj
11 članak prevede i onda sam to iz članka saznao da postoji takva priča. Mi nismo
12 preduzimali nikakve mere u... na planu nekakve istrage, kako je Vi nazivate, jer
13 to nije u našoj nadležnosti. Ukoliko je došlo do upotrebe vatrenog oružja od
14 strane službe obezbeđenja Kazneno-popravnog zavoda, postupak oko toga sprovode
15 ovlašćena službena lica Ministarstva pravde, a ne Ministarstva unutrašnjih
16 poslova i oni sprovedu kompletan postupak i preduzimaju mere. Dakle, to nije
17 bilo u nadležnosti SUP-a Peć.

18 P: Vidite, optužbe koje su iznesene u ovoj sudnici na osnovu dokaza u
19 vezi s tim šta se njima desilo, a govorili su oni koji su preživjeli - to su
20 optužbe koje odgovaraju tom navodnom ubistvu u dvorištu zatvora, otprilike u to
21 vrijeme o kojem je govorio istražni sudija i u vezi s dokumentima na kojima je
22 Vaš potpis u tabulatoru 8. Oni su govorili o događajima u 6.00h ujutro, tog

23
24
25
26
27
28
29
30

1 jutra, dakle približno u isto vrijeme.

2 Da li su Vaše tvrdnje o bombardovanju o kome se govori u tabulatoru 8,
3 bombardovanju do kog je došlo u 6.30h, da li je to pokušaj zataškavanja
4 događaja?

5 O: Ma ne. Pa mi u to vreme nismo ni znali za to, za ove tvrdnje kasnije
6 i to je... Istražni sudija je sačinio službenu belešku 22. maja 1999. godine. Ta
7 priča o tom streljanju se pojavila kad je javnost u Srbiji, odnosno ne javnost,
8 nego kad sam ja i još neki moji ljudi u Srbiji u pitanju, možda 2001. ili 2002.,
9 kad sam ja došao do tog primerka novina u kojim je to izneto. Dakle 22. maja
10 1999. godine, kad su sačinjavane beleške, otkud bi se moglo to...to tad znati?
11 Dakle, priče o tom navodnom streljanju su krenule posle i to dvoje nema
12 nikak...nikakvu uzročno-posledičnu vezu.

13 P: Tijela koja ste Vi vidjeli prvog dana, odnosno na filmu koji je
14 napravljen prvog dana, koja su se izvlačila iz ruševina, riječ je o tri tela -
15 jasno je da je to rezultat bombardovanja, je li tako? Jer u stanju u kom su oni
16 bili i sve oko njih govori da je riječ o takvom slučaju.

17 O: Ako idemo do kraja, nije ni to jasno. Mogao ih je neko ubiti pre
18 toga, pa da bombe zaruše materijal na njih. Znači, posmatrano policijski, ni to
19 nije jasno, ako ćemo tako posmatrati stvari. Ali je logično da su oni, ovaj...
20 poginuli kao od posledice bombardovanja.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Tijela koja ste Vi vidjeli, koja su bila poredana na groblju, kakvi
2 su znaci bili na tim tijelima, na nekima od njih ili na svim tijelima, na osnovu
3 kojih bi se zaključilo da su poginuli u bombardovanju, a ne zato što su bili
4 ustrijeljeni? Pogledaćemo, ako je neophodno, taj film sutra.

5 O: Ja nisam utvrđivao uzroke smrti i ne mogu o tom ni govoriti.
6 Uglavnom, pokazivali su se znaci početka... da imaju neprijatan miris. Celo to
7 mesto je imalo izuzetno neprijatan miris i meni je bilo neprijatno i zato se
8 nisam ni zadržavao dalje. Taj posao obavljaju oni koji moraju.

9 P: Još jedno pitanje u vezi sa tabulatorom 8. Možete staviti pred sebe
10 taj tabulator ili možete slušati mene kako čitam. Vi ste potpisali...

11 [Sudije većaju]

12 SUDIJA KWON: /prevod engleskog transkripta: "Nastavite, g. Nice. "/

13 G. NICE: [simultani prevod]

14 P: Stranica 3 na engleskom, pretposlednja stranica na engleskom...

15 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Pokušajte da... Zapamtite gospodine
16 Nice da se sjetite imena svjedoka koji je pozvan u vezi sa forenzičkim aspektima
17 ovoga.

18 G. NICE: [simultani prevod] Da, onaj koji se bavio ranama od metaka na
19 tridesetak žrtava.

20 P: Gospodine Paponjak, mislim da je to poslednja stranica u verziji na
21 srpskom, ukoliko ne grešim, a naša je to stranica 3. Vi ste potpisali sljedeće:
22 "U ovom napadu na više mesta je porušen ogradni zid, čime su stvoreni uslovi za
23 bekstvo osuđenika iz zavoda, što je najverovatnije i bio jedan od ciljeva NATO
24 saveza, imajući u vidu da je među optuženim i osuđenim bilo poznatih terorista

25

26

27

28

29

30

1 koji su počinili više ubistava policajaca, građana i vojnika."

2 Dakle, Vi ovde pokrećete kao stvarnu mogućnost to da je NATO uništio
3 ogradni zid zavoda da bi omogućio teroristima da pobjegnu. Možete li mi reći na
4 kakvoj osnovi se takvo nešto pretpostavlja?

5 O: To je pretpostavka koja je zasnovana na činjenicama sa lica mesta.
6 Prvo, bilo je krajnje nelogično da NATO bombarduje Kazneno-popravni zavod. To je
7 najteže delo koje može da postoji. Bombardovati objekte u kojima su zatvorena
8 bespomoćna lica. To je nelogično. Dakle, mi nismo mogli da prihvatimo ni
9 slučajno da je NATO imao nameru da pobije zatvorenike, nego su nam razmišljanja
10 bila da je imao nameru da im omo...omogućiti bekstvo. I sledeća varijanta je da je
11 NATO imao utisak, odnosno da mu je podmetnuta informacija da se umesto
12 zatvorenika tu nalazi nekakav štab - ili policije ili vojske. E zato je... Ovo
13 je rađeno za naše potrebe. Nije ovo rađeno za suđenje. Ovo treba tretirati kao
14 policijski materijal. Jedna od verzija. Nije nam bila namera, nismo znali da će
15 se ovo nekad koristiti ovde. Mi bismo možda ovu formulaciju izbe...izbegli za
16 upotrebu ovako javno, kao što ne bismo naveli mnoge detalje koji imaju u drugim
17 materijalima. Mi bismo to izbegli.

18 P: A da li je to bilo zataškavanje, gospodine Paponjak? Da li je to
19 jednostavno bilo prikrivanje događaja? Da li je to bio izgovor za Vas i Vaše
20 kolege koji su otišli u "Dubravu"? Vi ste znali i to ste savršeno dobro znali,
21 da je bilo jako mnogo nasilja i da je to bio jedan od pokušaja da se drugi
22 okrive za te smrti, odnosno da se bombardovanje okrivi za te smrtne slučajeve. I
23 zbog toga je to stavljeno u ovaj smiješni paragraf, bez ikakvog dokaza da to

24

25

26

27

28

29

30

1 podrži.

2 O: Nije to tako i nije mi jasno zbog čega bi mi to tako radili. Ako
3 nismo ostale događaje tako interpretirali, zbog čega bismo ovaj? Mi...

4 P: Vi shvatate, zar ne, da dokazi pred ovim Vijećem uključuju ne samo
5 sistematska ubistva 22., već i dokaze koji govore o ubistvima i 23. Sve to je
6 trebalo ukloniti što dalje od očiju javnosti. Da li je zbog toga postojala
7 potreba da se napravi ovaj dokument, da se sakrije ono za šta ste znali da se
8 desilo?

9 O: Ne, mi nismo znali da se to desilo, ali isto tako ja mogu tumačiti
10 onda da je ovo pokušaj opravdanja NATO-a za pogibije koje je naneo - ta
11 optužnica da smo ih mi pobili.

12 P: Molim tabulator 9.

13 G. NICE: [simultani prevod] Naravno, časni Sude, pozivajući se na ove
14 dokaze ja ni na koji način ne pristajem da oni treba da postanu dokazni
15 predmeti. Ja samo pokušavam da otkrijem malo više o njima.

16 P: Tabulator 9 je još jedna informacija koju ste Vi potpisali?

17 O: Da. Zamolio bih nešto, kad... ako koristimo ovu informaciju - da
18 podatke ili ono šta je ovde navedeno koristimo krajnje selektivno ili na
19 zatvorenoj sednici, pošto se ovde radi i o operativnom materijalu.

20 P: Tabulator 9 predstavlja operativni materijal? Koji dio je operativni
21 materijal?

22 O: Pa, deo koji se odnosi na saznanja o teroristima, o njihovim imenima,
23 o njihovoj organizaciji. Znači sve ono šta ukazuje na imena, a nije predmet
24 krivične prijave, jer mi i dalje imamo interes da naša saznanja o tome ostanu

25

26

27

28

29

30

1 tajna. Ja mislim da sam to objasnio dovoljno. Dakle, nemamo interes da se objave
2 imena na koja mi sumnjamo da su nešto uradili, osim onog dela gde su podnete
3 krivične prijave.

4 P: Dajte da pogledamo prvih nekoliko paragrafa ovog konkretnog
5 dokumenta. Nemamo ga u prevodu.

6 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Mislim da je red da razmotrimo ovaj
7 zahtjev.

8 [Sudije većaju]

9 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Mi ćemo slijediti postupak:
10 dozvolićemo da pogledate jedan ili dva paragrafa i videćemo da li se pojavljuju
11 imena.

12 G. NICE: [simultani prevod]

13 P: Sve ono šta mene interesuje u ovom trenutku jeste, ako pogledate prvi
14 paragraf, na primer, možda ćemo uspeti da dio toga prevedemo sutra, videćete da
15 se tu pominje nešto o Velikoj Albaniji. Možda biste nam pročitali taj prvi
16 paragraf naglas?

17 O: Odnosi se na deo koji govori o albanskom separatizmu i ekstremizmu u
18 ranijem periodu.

19 P: Molim Vas, pročitajte to naglas. Samo taj prvi paragraf.

20 O: "Ideja o stvaranju Velike Albanije i proklamovanje borbe za
21 ujedinjenje svih albanskih krajeva stvorena je 1878. godine kada je formiran
22 nacionalni pokret poznat kao "Prizrenska liga" /Lidhja e Prizrenit/. Organizator
23 je bio Avdulj Frašeri /Avdul Frashëri/ koji je 10. juna 1978. /sic/ godine u
24 Prizrenu sazvaio kongres svih albanskih lidera."

25 P: Zastanite tu za trenutak. Ko je napisao ovaj dio?
26
27
28
29
30

1 O: Ovaj dio je napisala takođe radna grupa, koristeći verovatno i
2 neke...

3 P: Gospodine Paponjak, da kažete da je to napisala radna grupa je, u
4 stvari, vrlo lak način da se izbjegne odgovor na pitanje. Molim Vas recite nam
5 koje osobe su napisale ovaj prvi paragraf policijskog izveštaja u kome su
6 rezimirale ovakvu vrstu istorijskog razvoja. Ko je to bio?

7 O: Ja Vam, takođe, mogu navesti sve koji su radili. Ovaj, zamolio bih da
8 i to bude na zatvorenoj sednici, jer kod nas nije praksa da se objavljuju javno
9 imena, ovaj, timova ili ekipa koje rade na nečemu.

10 P: Zar nije? Po kom konkretnom pravilu, protokolu ili uobičajenoj praksi
11 ovakva vrsta anonimnosti je garantovana?

12 O: Ja... nisam se ni pozivao ni na koji propis, nego mi, jednostavno, to
13 ne objavljujemo.

14 P: Ako bi bilo po Vašem, javnost nikada ne bi znala ko je autor bilo
15 koje od ovih informacija, jer bi se to u najboljem slučaju iznijelo na privatnoj
16 sjednici. To je ono šta biste Vi želeli, je li tako?

17 O: Tako je.

18 P: A zašto osoba koja je ovo napisala, kao dio gotovo javnog dokumenta,
19 dokumenta koji će na kraju ipak da služi u neke javne svrhe, zašto ta osoba ne
20 bi trebala da bude odgovorna za ono što je napisala?

21 O: Ne radi se o odgovornosti, nego zbog ostalog što sledi iza. Znači ne
22 radi se o ovom stavu ovde. Ovo je stav koji je prepisan verovatno iz nekog
23 udžbenika. Znači ne radi se...

24 P: Svakako.

25

26

27

28

29

30

1 O: ... ne radi se o ovome šta je izneto ovde... Zbog ovih ostalih
2 materijala koji su pozadi.

3 P: Gospodine Paponjak, šta će ovo u policijskom izveštaju, molim Vas?
4 Paragraf koji je prepisan iz jednog udžbenika. Šta će on u policijskom
5 izveštaju?

6 O: Ova informacija nije ni rađena, to sam više puta govorio, za potrebe
7 iznošenja ovde, nego je to celovit pristup problemu kako ga mi vidimo. Dakle,
8 on... svaki problem mora da ima svoj istorijat i ova informacija možda je
9 opširnija nego što je bilo potrebno, ali smo smatrali da nije suvišna. Dakle,
10 ovo nije bilo namenjeno Vama da se Vi mučite ovde ovim, nego je bilo namenjeno
11 nama koji se tim poslom bavimo.

12 P: "Mi smo mislili..." i tako dalje - za koga? Za koga to kažete? Ko je
13 to mislio?

14 O: Mislim na sebe i radnu grupu koja je to radila.

15 P: Ovaj materijal...

16 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Paponjak, na koji način
17 Vam ovaj paragraf može pomoći u vašem radu? A posle toga moramo da završimo sa
18 radom za danas.

19 SVEDOK: Možda ne može meni, jer je meni to poznato, ali može pomoći
20 nekom kome nije poznato bilo, a dođe na moje mesto. Znači, da se upozna. Ne mora
21 on pročitati sve knjige da bi saznao. Može naći na jednom mestu. Znači to je
22 ideja toga.

23 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Hvala. Završićemo sa radom za danas
24 i nastaviti sutra u 9.00h.

25 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite, molim!

26 ... Sednica završena u 13.53h.

27 Nastavak zakazan za utorak,

28 10.05.200.. u 09.00h.

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna strana umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.